

Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació

Màster Universitari de Psicopedagogia

Treball Final de Màster - Àmbit Educació Emocional

L'educació emocional durant l'escola confinada

Investigació sobre la utilització de l'educació emocional per part dels docents de primària amb l'alumnat dels centres de Catalunya durant el confinament de març a juny de 2020

Alumna: Ariadna Galán Caballé

Tutora: Imma Balart Colom

Barcelona, gener de 2021

Agraïments

La realització del present treball final de màster no hauria estat possible sense la col·laboració de diferents agents que, amb la seva implicació, han contribuït a donar forma a aquest estudi d'investigació.

En primer lloc, agrair a la Biblioteca Trinitari Fabregat de la localitat d'Alcanar haver aconseguit tota la bibliografia sobre educació emocional necessària per abordar aquesta recerca. S'hauria d'expressar més a sovint la labor que exerceixen les biblioteques públiques i el valor que representen en la societat.

En segon lloc, agrair a totes les professionals de l'educació que, gràcies a la seva participació, formen la mostra d'aquesta investigació.

En tercer lloc, agrair a la Imma Balart Colom, tutora d'aquest treball final de màster, la seva predisposició, consells, comentaris i ajuda al llarg del procés.

I finalment, a la Mari Carmen, per ser el meu suport principal i fer-me sempre costat.

Resum

En aquest treball de cerca s'investiga quin rol ha jugat l'educació emocional en el procés d'ensenyament-aprenentatge i acompanyament telemàtic dels alumnes de primària dels centres de Catalunya durant el confinament de març a juny de 2020 a causa de la COVID-19. Per mitjà d'un qüestionari respòs per 23 docents d'arreu del territori, s'examina si aquests han abordat o no l'educació emocional amb els seus alumnes, quins han estat els motius que ho han determinat, els efectes que se'n poden observar en els nens/es i les limitacions que es troba el professional docent a l'hora d'introduir i treballa l'educació emocional amb l'alumnat. Les dades analitzades suggereixen que encara hi ha docents que no fan ús de l'educació emocional, que és necessària més formació en aquest àmbit per als/les mestres, especialment aplicada a les TIC; i que els canvis percebuts en l'alumnat amb qui s'ha treballat l'educació emocional són positius.

Paraules clau: educació emocional i benestar, intel·ligència emocional, confinament, competència emocional, educació primària, docents.

Resumen

En este trabajo de investigación se examina el rol que ha ejercido la educación emocional en el proceso de enseñanza-aprendizaje y acompañamiento telemático en los alumnos de primaria de los centros de Cataluña durante el confinamiento de marzo a junio de 2020 debido a la COVID- 19. A través de un cuestionario respondido por 23 docentes, se inquiriere si estos han abordado o no la educación emocional con sus alumnos, cuáles han sido los motivos determinantes, los efectos que se pueden observar en los niños/as y las limitaciones que se encuentra el profesional para introducir y trabajar la educación emocional. Los datos analizados sugieren que todavía hay docentes que no hacen uso de la educación emocional, que es necesaria más formación en este ámbito para los profesionales, especialmente aplicada a las TIC; y que los cambios percibidos en el alumnado con quien se trabaja la educación emocional son positivos.

Palabras clave: educación emocional y bienestar, inteligencia emocional, confinamiento, competencia emocional, educación primaria, docentes.

Abstract

This research work investigates the role that emotional education has played in teaching-learning process and telematic support of the primary school students in Catalonia during the confinement from March to June of 2020, due to COVID-19. Through a questionnaire answered by 23 teachers from all over the territory, it is examined whether or not they have addressed emotional education with their students, what have been the reasons that have determined it, the effects that can be observed in the children, and the limitations that teachers encounter when introducing and working the emotional education with their students. The data analyzed suggest that there are still teachers who do not use the emotional education; also, more training is needed for teachers, especially applied to ICT; and finally, the perceived changes in the students with whom emotional education has been worked on are positive.

Keywords: emotional education and well-being, emotional intelligence, confinement, emotional competence, primary education, teachers.

ÍNDEX

1. Introducció	10
2. Justificació	12
3. Marc normatiu	15
4. Marc teòric	18
4.1. Fonamentació teòrica	18
4.1.1. Antecedents	18
4.1.2. Estudis	20
4.1.3. Aproximacions	21
4.2. Tecnologies de la informació i la comunicació	22
4.3. Aportacions a la societat i Ètica professional	23
4.3.1. Aportació i repercussió	23
4.3.2. Aspectes ètics	25
5. Plantejament del problema	27
5.1. Objectius	29
5.2. Hipòtesis	29
6. Marc metodològic	31
6.1. Enfocament metodològic	31
6.2. Context	32
6.2.1. Mostra i participants	34
6.2.2. Instruments de recollida d'informació	36
6.3. Estratègia d'anàlisi de dades	36
6.4. Cronograma	37
7. Anàlisi de resultats	38
7.1. Recollida de dades	38
7.2. Tractament i codificació de la informació	38
7.3. Anàlisi de les dades	39
7.3.1. Anàlisi relatiu als objectius	45
8. Discussió i conclusions de la investigació	55
8.1. Discussió en relació a les preguntes de recerca	55
8.1.1. Discussió en relació als objectius	56
8.2. Conclusions	58

8.3. Limitacions, suggeriments i propostes de millora.....	59
8.4. Perspectives de futur o prospectiva de la investigació.....	59
9. Bibliografia i Webgrafia	61
ANNEXOS.....	66
Annex 1. Estratègies de recollida d'informació	66
Annex 2. Instrument de recollida d'informació	68

ÍNDEX DE FIGURES I TAULES

Figures

Figura 1	20
Figura 2	32
Figura 3	40
Figura 4	40
Figura 5	41
Figura 6	41
Figura 7	42
Figura 8	43
Figura 9	43
Figura 10	44
Figura 11	45
Figura 12	47
Figura 13	49
Figura 14	50
Figura 15	51
Figura 16	53
Figura 17	54

Taules

Taula 1	35
Taula 2	37
Taula 3	45
Taula 4	46
Taula 5	48
Taula 6	50
Taula 7	53
Taula 8	66

1. Introducció

Durant anys, l'estudi de les emocions i els sentiments quedà relegat al camp de la literatura i l'art, apartant-ho de la Psicologia i les Ciències de l'Educació (Arcas, i Segura, 2003).

En l'actualitat, la societat encara es troba en un impàs entre reprimir les emocions a considerar no recomanable, i ni tant sols acceptable, l'analfabetisme emocional (Bisquerra, i Mateo, 2019). Introduït per Salovey (1990) i popularitzat per Goleman (1995), l'analfabetisme emocional té relació amb el subdesenvolupament de les dos intel·ligències personals de Howard Gardner (1993): la intel·ligència intrapersonal, que és la capacitat de conèixer-se, controlar-se i motivar-se a un mateix, i la intel·ligència interpersonal, que és la capacitat de posar-se empàticament al lloc dels altres i relacionar-se amb ells (De Puig, 2003).

L'educació emocional és un procés educatiu, continu i permanent que pretén potenciar el desenvolupament de les competències emocionals com element essencial del desenvolupament humà, amb l'objectiu de capacitar-lo per a la vida i amb la finalitat d'augmentar el benestar personal i social (Bisquerra, 2006).

Els apartats que guien aquesta investigació són nou punts, sent la introducció el primer d'aquests, que abasteixen la següent informació pertanyent al procés de recerca.

El segon punt d'aquest treball inclou la justificació, on s'explica l'interès personal i la motivació que ha guiat l'elecció del tema, a més dels motius per iniciar la investigació i la seva importància dins de l'àmbit escollit.

El tercer punt tracta el marc normatiu, on s'explica l'estat de l'educació emocional segons la normativa legal vigent i es relaciona amb els objectius de la recerca. En el marc teòric, es mostren els fonaments i les bases teòriques que sustenten el disseny i l'elaboració del treball, establint relacions significatives entre enfocaments, principis i conceptes. I l'apartat d'aportació a la societat i ètica professional, on s'argumenten i exposen els aspectes ètics tinguts en compte a l'hora de desenvolupar el plantejament de la investigació, així com la importància i la repercussió del projecte en l'àmbit d'estudi que es tracta.

El cinquè punt abasteix el plantejament del problema, on es va un pas més enllà i s'aprofundeix en relació als punts tractats a la justificació, tot plantejant les preguntes d'investigació que impulsen la recerca. També es presenten els objectius que guien la

finalitat del projecte i les hipòtesis que ajuden a encaminar l'estudi, a proporcionar explicacions i a posar a prova les teories.

Seguidament, el sisè punt aprofundeix en el marc metodològic de la recerca. El present treball d'investigació segueix un enfocament quantitatiu no experimental, i utilitza el qüestionari en el marc de la metodologia d'enquestes per tal de donar resposta a la demanda genèrica de la investigació. L'anàlisi quantitatiu utilitza la recollida de dades en base a una mesura numèrica i l'anàlisi estadístic per a establir patrons de comportament i provar hipòtesis (Fàbregues et al. 2016). En aquest punt també s'especifica el context i la mostra de la investigació, així com el cronograma d'aquesta.

En el setè punt s'abasteix el procés d'anàlisi dels resultats. En aquest apartat es desenvolupa la recollida de dades, el tractament i codificació que es fa de la informació obtinguda, i l'anàlisi de cadascuna de les dades aconseguides a través dels qüestionaris.

Al vuitè punt té lloc la discussió de la investigació respecte a les preguntes de recerca, i respecte als objectius i hipòtesis en comparació entre el marc teòric i els resultats obtinguts. També s'estableixen les conclusions referides a les preguntes, objectius i hipòtesis en comparació amb el marc teòric. Seguidament es comparteixen les limitacions, suggeriments i propostes de millora, així com les perspectives de futur.

Finalment, al novè punt es contempen les referències bibliogràfiques utilitzades al llarg del procés d'investigació. I seguidament es dona lloc als annexos d'aquest treball de recerca.

2. Justificació

El desenvolupament emocional és fruit de la construcció personal. Influeix en el desenvolupament cognitiu i en la estimulació que li proporciona la interacció social (Arcas, i Segura, 2003). “La comprensió dels propis estats emocionals i els dels altres és essencial per a la flexibilitat de la pròpia conducta emocional i per a l'establiment i manteniment de qualsevol tipus de relació socioafectiva” (Agulló, Filella, García, López, Bisquerra, 2010, p.53).

Les emocions són respostes personals i singulars als successos, i tenen una funció i una implicació constant en la vida de l'ésser humà (Bisquerra, 2009). Els esdeveniments, per desagradables que siguin, no poden ignorar-se. No obstant, es pot decidir amb quina actitud es poden afrontar les diferents circumstàncies que presenta la vida. És possible decidir, des de la llibertat, com poden afectar els fets negatius, les actituds dels altres i les circumstàncies externes (Bach, i Darder, 2002).

L'educació emocional té com a objectiu aconseguir la capacitat de control personal i autoconsciència, descrivint els propis sentiments, sensacions i processos de pensament. D'aquesta forma es pot arribar a un estat més serè que permeti prendre decisions conscient sobre l'actitud personal davant dels fets (Bisquerra, 2009). “Es tracta d'elegir una altra forma de sentir-se” (Bisquerra, 2006, p.139).

L'educació emocional atén diversos aspectes de prevenció i desenvolupament emocional. Aspectes personals: competències emocionals, consciència emocional, regulació, autoestima, autonomia, automotivació, benestar, etc. I aspectes socials: competències socials, escolta activa, assertivitat, empatia, solució de conflictes, etc. (Agulló, et al., 2010).

L'estat de confinament ciutadà de la primera meitat de 2020 a causa de la crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha suposat una esquerda emocional per a la ciutadania. Adults i gent gran han patit un impacte psicològic, però també infants i adolescents en edat d'escolarització. Els períodes prolongats de tancament domiciliari, l'aïllament escolar, les hospitalitzacions familiars i els dols sense comiat han provocat insomni, por, mal humor, esgotament, nerviosisme, incertesa...però també gratitud, esperança, empatia, admiració i estima. Una muntanya russa d'emocions viscudes intensament però no sempre fàcils de gestionar.

Els motius que guien la realització d'aquest treball final de màster han estat, en primer lloc, la situació extraordinària en que està sumida la població degut a la crisi sanitària, i que porta a preguntar si s'ha gestionat, o no, la vesant emocional amb l'alumnat dels centres educatius de primària del territori català. I en segon lloc, quines conseqüència o resultats es poden observar en aquell alumnat amb qui s'ha utilitzat l'educació emocional i en aquell amb qui no. A més, també es vol esbrinar quines limitacions o inconvenients es troba el professional docent a l'hora d'introduir i treballa l'educació emocional amb el seus alumnes.

D'altra banda, la societat experimenta un canvi constant que ve influenciat sobretot per l'impacte de les noves tecnologies. Aquestes s'han obert pas en els últims anys de forma frenètica per formar part del dia a dia dels ciutadans, especialment d'aquesta nova generació nativa digital al 100%, i que són l'alumnat que trobem actualment a les escoles de primària. Aquesta realitat exigeix una formació constant en TIC per a tots els presents i futurs docents.

Davant d'aquestes situacions inusuals, com la viscuda a causa de la pandèmia, perquè els docents puguin actuar ha d'haver una formació permanent i continuada del professorat com a factor clau en la integració dels docents en l'era digital, transmetent-los tant els coneixements teòrics com els pràctics. Només d'aquesta manera, el docent posseirà els mecanismes necessaris per oferir a l'alumnat les eines i recursos adients perquè aquests puguin utilitzar les TIC en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge.

A partir d'aquesta realitat viscuda, neix l'impuls que persegueix aquest treball d'investigació: ensenyar als alumnes de primària a conèixer, expressar i aprendre a gestionar les seves emocions, per així millorar en la transició de canvis, en les adaptacions, i en la interacció social, escolar i familiar. Per tal d'aconseguir aquesta fita, és essencial investigar els docents de primària d'un territori per comprendre en quin punt es situa l'educació emocional en la seva pràctica professional. "El primer destinatari de l'educació emocional és el professorat. Només un professorat ben format, podrà posar en pràctica programes d'educació emocional de forma efectiva" (Agulló, et al., 2010, p.11).

Les competències emocionals són fàcils d'explicar, però difícils d'adquirir. Alguns exemples són la regulació de la ira, la tolerància a la frustració, el control de la impulsivitat, la regulació emocional, l'afrontament de l'ansietat, l'estrès, la depressió, etc. adquirir aquestes competències requereix una pràctica i una constància durant

temps per arribar a ser competent, d'aquí la importància que l'educació emocional sigui un objectiu de pes en els centres escolars i en la pràctica professional dels docents (Bisquerra, 2011).

Aquesta situació excepcional neix a preguntar sobre l'estat emocional de l'alumnat dels centres educatius del territori català, i quin rol ha jugat l'educació emocional en el procés d'ensenyament-aprenentatge i acompanyament telemàtic. Els docents de les escoles d'arreu de Catalunya han viscut una mateixa realitat però alhora desigual, fet que afavoreix a indagar si els professionals de l'educació han abordat o no, malgrat les limitacions i les possibilitats individuals, l'educació emocional amb els seus alumnes de primària, i quins efectes se'n poden observar. Així com investigar els motius que han determinat que el docent hagi fet ús, o no, de l'educació emocional amb els infants en època de confinament.

3. Marc normatiu

En aquest punt es detalla l'estat de l'educació emocional segons la normativa legal vigent i es relaciona amb els objectius de la recerca.

L'educació s'ha centrat tradicionalment en el desenvolupament cognitiu, amb un oblit generalitzat de la dimensió emocional. No obstant, hi ha acord en que l'educació ha d'orientar-se al ple desenvolupament de la personalitat de l'alumnat. Això implica que el desenvolupament cognitiu ha de complementar-se amb el desenvolupament emocional (Bisquerra, 2006).

Dels quatre pilars de l'educació del segle XXI (conèixer, saber fer, conviure i ser) senyalats a l'informe Delors (1996), especialment els dos últims contribueixen a fonamentar l'educació emocional. Aquest informe es refereix al marc programàtic de l'educació del segle XXI, fet que ajuda a considerar que l'educació emocional és un element més dintre de les innovacions necessàries perquè la pràctica educativa respongui a les necessitats socials (Agulló, et al., 2010).

D'acord amb la Declaració Universal dels Drets Humans, aquesta estableix a l'article 27 que tots els ciutadans tenen dret a compartir els beneficis del progrés científic i les seves aplicacions. D'acord amb això, es pot concloure que si la investigació científica ha identificat estratègies que milloren el desenvolupament integral dels estudiants, aquests tenen dret a ser educats a través d'aquestes (Agulló, et al., 2010).

També, la UNESCO l'agost de 2007 presentà el *Kronberg Declaration on the Future of Knowledge Acquisition and Sharing*, on s'assenyala que les institucions educatives del futur han de dedicar-se més a les competències socials i emocionals, així com a l'educació en valors (Agulló, et al., 2010).

D'altra banda, la Llei orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'Educació, dicta al preàmbul que "es tracta d'aconseguir que tots els ciutadans assoleixin el màxim desenvolupament possible de totes les seves capacitats, individuals i socials, intel·lectuals, culturals i emocionals" (p.6).

Així mateix, l'Article 71 de l'esmentada llei, determina al seu punt 1 que "les administracions educatives han de disposar dels mitjans necessaris perquè tot l'alumnat aconsegueixi el màxim desenvolupament personal, intel·lectual, social i emocional" (p.53). Per tant, la Llei d'Educació a Espanya contempla el desenvolupament emocional.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació a Catalunya, determina a l'Article 2 punt 2 que “el sistema educatiu es regeix per la formació integral de les capacitats intel·lectuals, ètiques, físiques, emocionals i socials dels alumnes...” (p.33).

La Llei 14 /2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, dicta a l'Article 1 que “la llei té per objecte la promoció del benestar personal i social dels infants i els adolescents i de les actuacions de prevenció, atenció, protecció i participació dirigides a aquestes persones a fi de garantir l'exercici de llurs drets, l'assumpció de llurs responsabilitats i l'assoliment de llur desenvolupament integral” (p.40).

El Decret 119/2015, d'ordenació dels ensenyaments d'Educació Primària, especifica en la *Dimensió salut i equilibri emocional* que aquesta fa referència “a una situació d'equilibri físic, mental i social a què qualsevol persona aspira i que li proporciona la capacitat de viure de manera autònoma, feliç i solidària” (p.86).

A l'Ordre ENS/164/2016, del 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària, es fa menció a l'apartat d'àmbit de coneixement del medi, a la dimensió de salut i equilibri emocional.

El Reial Decret-Llei 11/2020, del 31 de març, pel que s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per a fer front al COVID-19, es menciona en el seu Capítol II que “la norma és d'acord amb el principi de proporcionalitat al contenir la regulació imprescindible per aconseguir l'objectiu de garantir el benestar dels ciutadans...” (p.22).

En el Decret-Llei 21/2020 del 9 de juny, s'inclouen les mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per a fer front a l'emergència ocasionada pel COVID-19. I en el document sobre les instruccions per al curs 2020-2021 dels centres educatius de Catalunya del 30 de juny de 2020 s'especifica que el sistema ha de vetllar pel benestar de l'alumnat i de les famílies.

En el Pla d'actuació per al curs 2020-2021 per a centres educatius en el marc de la pandèmia, del 3 de juliol de 2020, s'esmenta a l'apartat d'introducció que “un confinament perllongat pot tenir diversos efectes sobre la salut dels infants, tant físics com emocionals” (p.4). Això pot “fer aparèixer dificultats en la regulació emocional i conductual” (p.7). Així mateix, en el document també s'especifica que “gairebé la

meitat de la població infantil ha vist deteriorada la seva salut emocional durant el confinament, segons els seus progenitors” (p.7). I en el punt 4 de “Principis bàsics de prevenció, higiene i promoció de la salut” es fa èmfasi en la necessitat de donar suport emocional als alumnes.

A la Resolució del 21 de juliol del 2020, s'aproven els documents per a l'organització i la gestió dels centres, i les directrius per a l'organització i la gestió dels serveis educatius per al curs 2020-2021. I al document d'Aclariment per als centres públics de titularitat del Departament d'Educació en el curs 2020-2021 del 30 de juliol de 2020 s'esmenta que “els centres han de poder planificar i reorganitzar aspectes de funcionament, fruit d'una reflexió de la realitat de cada centre i de manera participada amb la comunitat educativa” (p.1).

Finalment, a l'informe en relació amb les mesures que s'aplicaran per a l'obertura dels centres escolars del 24 d'agost de 2020, es descriuen les mesures complementàries a les previstes en el Pla d'actuació per al curs 2020-2021 per a centres educatius en el marc de la pandèmia, i aprovat per PROCICAT en el mes de juliol del 2020. I en el Protocol de gestió de casos covid-19 als centres educatius del 9 de setembre de 2020, s'esmenten les recomanacions que han d'aplicar-se en el marc del conjunt de mesures de prevenció i protecció de la salut recollides al Pla d'actuació per al curs 2020-2021, i que es troben en continua revisió per poder modificar-les si la situació epidemiològica així ho requereix.

4. Marc teòric

A continuació es tracten els apartats de marc teòric i aportacions a la societat i ètica professional. En el marc teòric, es mostren els fonaments i les bases teòriques que sustenten el disseny i l'elaboració del treball, establint relacions significatives entre enfocaments, principis i conceptes. I en l'apartat d'aportació a la societat i ètica professional, s'argumenten i exposen els aspectes ètics tinguts en compte a l'hora de desenvolupar el plantejament de la investigació, així com la importància i la repercussió del projecte en l'àmbit d'estudi que es tracta.

4.1. Fonamentació teòrica

El marc teòric de la present investigació tracta els antecedents teòrics de referència relacionats amb l'educació emocional, l'esment d'estudis duts a terme sobre educació emocional, algunes aproximacions al tema de l'educació emocional en contextos educatius i la relació de les tecnologies de la informació i la comunicació en relació amb l'educació emocional.

4.1.1. Antecedents

L'educació emocional recull aportacions d'altres ciències, integrant-les en una unitat. A continuació s'exposen els fonaments teòrics més rellevants de l'educació emocional.

Primerament, els moviments de renovació pedagògica on es proposa una educació per a la vida de John Dewey (1859-1952).

Un clar antecedent de l'educació emocional també és el *counseling* i la psicoteràpia, principalment de la corrent de la psicologia humanista, on Carl Rogers (1942, 1951, 1961), Gordon Allport (1937), Abraham Maslow (1963, 1982, 1987), Fromm (1986, 1993), entre d'altres, van posar èmfasi especial en les emocions (ansietat, estrès, depressió, fòbies, etc.).

La psicoteràpia cognitiva de Beck (1970, 1976) i la psicoteràpia racional-emotiva de Ellis (1957) són altres referents significatius per les aplicacions pràctiques que tenen en la prevenció. Altres aportacions en el marc de l'orientació psicopedagògica són la "relació d'ajuda" de Carkhuff (1980), amb la importància de l'autoestima, la presa de decisions, l'autonomia personal, etc. I Víctor Frankl (1980) i la logoteràpia, que al buscar el sentit de la vida, va arribar a conceptes com la responsabilitat en l'actitud davant la vida, de gran repercussió en l'educació emocional (Agulló, et al., 2010).

Així mateix, l'educació emocional i l'educació en valors té com a referents importants a Kohlberg, Piaget, Gilligan i d'altres, amb els seus respectius predecessors que han contribuït a la seva difusió amb aplicacions pràctiques.

Seguidament, la teoria de les intel·ligències múltiples de Howard Gardner (1983) en particular pel que es refereix a la intel·ligència interpersonal i la intrapersonal, són un referent fonamental de l'educació emocional.

També és d'especial menció la intel·ligència emocional de Salovey i Mayer (1990, 2007) difosa per Goleman (1995). Daniel Goleman va causar un gran impacte el 1995 amb la seva obra *Emotional Intelligence*. Aquest fenomen indueix a reflexionar sobre les necessitats emocionals que no estan satisfetes. Per a Goleman (1995): "Les lliçons emocionals apreses a la infància perduren com hàbits personals durant tota la vida" (p.42). De fet, l'educació emocional sorgeix en el marc de la revolució emocional que aquestes aportacions desencadena a partir de mitjans de la dècada dels noranta.

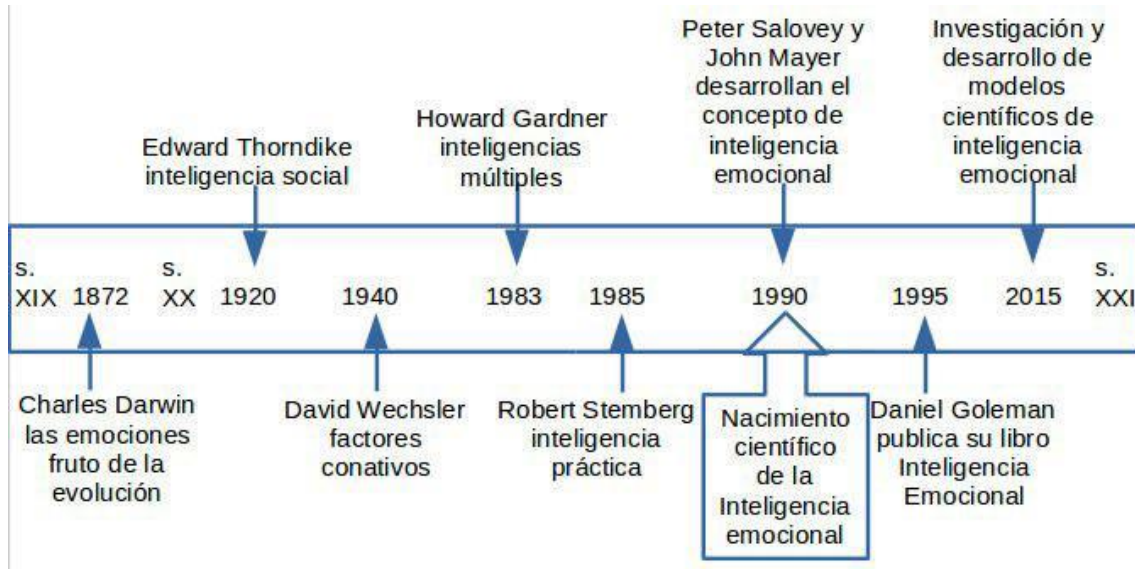
Les teories de les emocions són un fonament per a l'educació emocional. A elles es dedica una part important del llibre *la Psicologia de les emocions* (Bisquerra, 2009), on es posa d'èmfasi com els inicis científics estan en Charles Darwin, William James, Lange, Cannon, Bard i d'altres.

En temps més recents, la psicologia positiva és un moviment que sorgeix a principis del segle XXI baix l'impuls de Seligman (2002), entre d'altres. En el moment en que apareix la psicologia positiva, l'educació emocional ja estava funcionant, però les aportacions de la psicologia positiva enriqueixen l'educació emocional (Bisquerra, 2010).

Finalment, l'ecologia emocional també és un plantejament molt creatiu presentat en diverses publicacions de Conangla i Soler (2002), que aplica els principis i la terminologia de l'ecologia a l'educació emocional.

Figura 1

Fites històriques més rellevants en la intel·ligència emocional.

Nota: Informació extreta de Extremera i Fernández (2016).

4.1.2. Estudis

Les investigacions dels últims anys posen de manifest la relació existent entre la salut física i els estats emocionals (Bisquerra, 2015). Les emocions positives juguen el paper de mantenir o recuperar l'equilibri de l'organisme, preservant la salut, mentre que les emocions negatives afecten de forma nociva a la salut, de tal forma que poden actuar de desencadenant en el desenvolupament de malalties, així com de recaigudes. Per tant, les emocions es relacionen amb el benestar i la qualitat de vida (Bach, i Darder, 2002).

Així mateix, els efectes psicopatològics de les emocions negatives també són interès d'estudi. "S'estima que cada any un 5% de la població sofreix depressió, i al llarg de la vida més del 15% passa per consulta mèdica a causa d'estats depressius. Si a aquestes dades, afegim els que no estan diagnosticats, per no acudir a ningun tipus d'ajuda mèdica o psicològica, s'estima que, com a mínim, el 25% de la població sofreix episodis depressius al llarg de la seva vida" (Bisquerra, 2006, p.115). En aquest apartat també s'ha d'esmentar l'ansietat i l'estrès com a emocions que tenen efectes nocius en la salut.

4.1.3. Aproximacions

L'educació emocional té com a objectiu el desenvolupament de competències emocionals. S'entenen les competències emocionals com el conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds necessàries per prendre consciència, comprendre, expressar i regular de forma apropiada els fenòmens emocionals. Dins de les competències emocionals es troba la consciència i regulació emocional, l'autonomia emocional, les competències socials, i les habilitats de vida i benestar (Bisquerra, 2009).

L'educació emocional és una resposta a les necessitats socials que no estan suficientment ateses al currículum acadèmic ordinari. Entre aquestes necessitats es troba la presència d'ansietat, estrès, depressió, violència, consum de drogues, comportaments de risc, etc. Tot això és, en gran mesura, conseqüència de l'analfabetisme emocional (Arcas, i Segura, 2003).

D'altra banda, el desenvolupament de competències emocionals requereix d'una pràctica continuada. Per això, l'educació emocional hauria d'iniciar-se en els primers moments de vida d'una persona i estar present al llarg de tot el cicle vital (Bisquerra, i Mateo, 2019).

Per aquest fet, el context escolar hauria d'afavorir la presa de consciència de les pròpies emocions. Però de vegades als centres no els interessa una educació per a la vida, només acadèmica. No obstant, l'educació emocional no és una opció que exclogui l'acadèmic, sinó que és una elecció que potència el desenvolupament integral (Carpena, 2003).

En aquest aspecte, l'educació emocional té com a meta arribar a ser un tema transversal que estigui present a tots els nivells educatius, des de primer d'infantil, passant per tots els cursos de primària i secundària, fins arribar a la formació superior (Carpena, 2003). Tanmateix, aquesta transversalitat presenta algunes dificultats en l'actualitat per falta d'implicació de tot el professorat, que fa que no sigui generalitzable (Bisquerra, Pérez, i García, 2015).

Finalment, les famílies també juguen un paper essencial en el desenvolupament de les competències emocionals. Aquí es planteja també la necessitat que mares i pares adquireixin competències emocionals necessàries per poder contribuir en l'educació emocional dels seus fills i filles (Bisquerra, 2011).

4.2. Tecnologies de la informació i la comunicació

Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) forgen la manera en què ens relacionem i accedim a la informació (Malbernat, 2010). La crisi sanitària provocada per la COVID-19 posa en primera línia a les noves tecnologies de la informació i la comunicació. Les incalculables avantatges que aquestes proporcionen a la societat no són desconegudes, però, en situacions excepcionals, com la viscuda l'any 2020, es veuen reforçades per la seva capacitat d'influència en totes aquelles facetes de la vida dels ciutadans on hi són presents (Peletier, 2020).

La societat de la informació i la comunicació també comporta la utilització de les TIC en Educació, tant en els recursos i eines educatives emprades com en el paper del docent. Aquestes juguen un rol fonamental en la recerca de noves vies d'instrucció, ja que, si es compta amb els recursos necessaris, poden revolucionar el procés d'ensenyament-aprenentatge (Escudero, et al., 2018).

A més, les TIC augmenten l'autonomia dels alumnes. Les noves exigències en educació es centren en la millora del procés educatiu i, en aquest sentit, la integració de les TIC facilita aspectes relacionats amb la millora del treball individual, l'autonomia de l'alumnat, la facilitat per al desenvolupament del treball en equip i la possibilitat de modificar i adaptar els mètodes d'avaluació i la interacció bidireccional entre el professorat i l'alumnat (Baelo, i Cantó, 2009).

Durant l'etapa de confinament, de març a juny de 2020, el sector educatiu també es valgué de la tecnologia mitjançant l'ús de plataformes i altres mitjans per tal de poder continuar amb el curs acadèmic digitalment. Per tant, les tecnologies educatives durant la pandèmia mundial són el recurs i l'eina més propera al professorat per poder realitzar la seva tasca docent, sempre que no es pugui assistir al centre presencialment (Peletier, 2020).

Per a que això sigui possible, la formació docent sobre innovacions tecnològiques ha de ser constant. El docent és una figura clau en els processos d'innovació perquè fa possible els nous entorns d'aprenentatge amb processos instructius centrats en l'alumne, amb varietat de recursos digitals multimèdia i accés a la informació. Al mateix temps, també ha de tenir en compte com propiciar que els seus alumnes siguin participants d'aquest nou procés d'innovació (Segura, M, 2009).

Per tant, els majors esforços s'han de fer en la formació del professorat perquè aprengui no només a utilitzar les TIC, sinó també a emprar-les amb propòsit educatiu, per així poder incorporar-les al procés d'ensenyament-aprenentatge diari (Escudero, et al., 2018).

4.3. Aportacions a la societat i Ètica professional

El present apartat busca explicar la importància del projecte en l'àmbit d'estudi que es tracta, i explicar la repercussió que es vol tenir en el context que es desenvolupa. D'altra banda, s'exposen els aspectes ètics que s'han tingut en compte a l'hora de desenvolupar el plantejament de la investigació.

4.3.1. Aportació i repercussió

Aquest treball d'investigació pretén exposar la importància de l'educació emocional com a procés essencial per al desenvolupament integral de la persona, que engloba assolir el benestar social, físic i psicològic. El benestar emocional té una dimensió personal i una altra social. Per aconseguir aquest benestar, es proposa el desenvolupament de competències emocionals com a forma de preparar a les persones per estar en millors condicions alhora de fer front als reptes de la vida quotidiana (Bisquerra, 2009).

L'educació emocional va destinada a l'alumnat, al professorat, a les famílies i a la societat en general. Per això és essencial que totes les parts estiguin formades, especialment el professional docent (Bisquerra, Pérez, i García, 2015). Aquesta investigació pretén sensibilitzar al professorat sobre la importància de l'educació emocional i els beneficis que pot arribar a tenir en l'alumnat.

“L'educació i la societat en general experimenten i seguiran experimentant grans canvis” (Agulló, et al., 2010, p.35). El concepte de professionals de l'educació ha passat de ser sinònim de transmissió i tradició a ser agents de canvi (Bisquerra, 2011). Aquest canvi educatiu per a la millora de la pràctica educativa es produeix, principalment, mitjançant la formació del professorat (Bisquerra, i Mateo, 2019).

“Igual que no s'imagina un sistema educatiu on el professorat no estigui format en matemàtiques, no es pot imaginar un professorat que no estigui format en educació emocional” (Bisquerra, i Mateo, 2019, p.9). Les competències emocionals són una

innovació educativa que per portar-la a la pràctica requereix d'una formació del professional docent.

La present investigació invita a la reflexió sobre la importància i la necessitat de desenvolupar competències emocionals i socials en totes les persones, com a resposta eficient a les noves necessitats d'una societat cada cop més complexa (Bach, 2020). Això es justifica per múltiples raons. Entre elles, es destaca "l'analfabetisme emocional" que caracteritza una part important de la població i que es manifesta en els índexs de prevalença d'ansietat, estrès, depressió, conflictes, violència, malestar emocional, etc. I també la insuficiència dels models educatius actuals molt centrats en les competències cognitives i ignorants de la importància de les competències socials i emocionals com a factors clau per afrontar amb garanties aquests fets (Bisquerra, i Mateo, 2019).

No conèixer "l'analfabetisme emocional" abasteix: no conèixer l'ampli ventall de sentiments i emocions humanes; no reconèixer aquests sentiments i emocions en un mateix (tot i saber el nom teòric); no reconèixer en els altres, ni entendre el llenguatge verbal o no verbal amb que aquelles persones intenten manifestar els seus sentiments; i no saber canalitzar els sentiments i emocions que un experimenta cap al desenvolupament d'un mateix com a persona, cap a la consecució d'una motivació dinamitzadora i cap a l'establiment de millors relacions amb els altres (Arcas, i Segura, 2003).

Marina (2006) parla d'aprendre a conviure. "Dintre de la convivència amb un mateix, trobem el repte de la convivència amb les pròpies emocions" (p.134). L'educació emocional té com a un dels objectius fomentar una actitud positiva davant la vida, i el docent ha de ser, especialment, el guia que ajudi l'alumnat en aquest procés de convivència emocional (Bisquerra, 2006).

Els alumnes, docents, família i societat en general han de comprendre que totes les emocions són adaptatives i per tant, són necessàries, però les reaccions que segueixen a les emocions poder ser bones o dolentes. Per això hi ha que acceptar-les, respectar-les i prendre clara consciència d'elles (Bisquerra, 2006). Les emocions negatives són inevitables. Per això és important aprendre a regular-les de forma apropiada. En canvi, les emocions positives hi ha que buscar-les. Per això, és important aprendre a construir-les (Bisquerra, i Mateo,2019).

Es pot afirmar que el benestar és la finalitat de l'educació emocional. El benestar social en interacció amb el benestar personal (Bisquerra, 2011). Hi ha que evitar que l'alumnat i també el professional docent redueixin la seva vida emocional i la dels altres a la alegria, la tristesa i l'enfado. Hi ha que anar un pas més enllà. I el context escolar hauria d'afavorir la presa de consciència de les emocions i el seu coneixement (Arcas, i Segura, 2003).

Finalment, el concepte d'educació per a la vida ha tingut una especial rellevància en els moviments de renovació pedagògica (*école active, new school, progressive education*) des de principis del segle XX. Però en general, van quedar com a propostes innovadores que no arribaren a generalitzar-se en la pràctica educativa (Bisquerra, i Mateo, 2019). Aquesta investigació busca reflexionar sobre els canvis socials i personals que afecten l'alumnat, i convida a mirar l'educació emocional com un nou paradigma educatiu.

4.3.2. Aspectes ètics

La investigació científica és un element essencial en el desenvolupament de la societat. Gràcies a aquesta es poden trobar solucions a problemes que pateixen els ciutadans, i per tant, és un factor bàsic per a la millora de la qualitat de vida de les persones (Pérez & Cardona, 2004).

“L'ètica és una pràctica que s'hauria de viure des de l'emoció i no solament des de la raó” (Bisquerra, 2011, p.21). La investigació científica exigeix l'aplicació de principis ètics fonamentals a una sèrie de qüestions que engloben i dirigeixen la recerca (Sánchez, 1997). La present investigació es regeix d'acord als principis ètics que guien qualsevol disseny d'investigació (Rodríguez, 2019). Les preguntes i hipòtesis són raonables, pertinents per realitzar un desenvolupament honest, i tenen capacitat de ser completades, d'obtenir respostes i suposen un risc mínim a l'hora de realitzar-les (Reményi, Swan & Van Den, 2011).

Així mateix, es té present que la societat confia que els resultats de la investigació reflecteixin un intent honest per part de la investigadora de descriure la realitat de manera clara i sense prejudicis (Sánchez, 1997). Per tant, la investigació en educació és, abans que res, un acte de responsabilitat (Rodríguez, 2019).

El primer aspecte de la investigació és la intencionalitat (Sánchez, 1997). S'espera amb aquesta investigació i amb els pertinents resultats, conèixer, informar i contribuir a

iniciar millores en la pràctica educativa als centres escolars. Per complir amb el marc legal, els objectius que persegueix la investigació s'adapten a la legislació actual, i l'àmbit temàtic d'educació emocional es contempla al currículum de Primària.

A continuació, s'informa dels protocols i codis de bones pràctiques per tal d'executar la investigació (Rodríguez 2019). Aquesta respecta el deure de protegir els drets de les persones implicades en l'estudi, així com la seva privacitat i sensibilitat. Això es garanteix amb la confidencialitat i anonimat dels participants. A més, en cap moment s'exposa als participants a actes que puguin perjudicar-los o disminuir la seva pròpia estimació ni s'envaeix la intimitat d'aquests.

D'altra banda, s'informa als participants de la naturalesa de la investigació, i la investigadora dona a conèixer la seva orientació i valors. Per tant, als participants de l'estudi se'ls fa partícips sota el seu coneixement i aprovació (O'Brien & Broughton 2007). Finalment, en cap moment es pretén fer un ús incorrecte de la informació descoberta ni es pretén privar-los dels beneficis que es puguin obtenir d'aquesta investigació.

5. Plantejament del problema

En aquest punt s'abasteix el plantejament del problema, on es va un pas més enllà i s'aprofundeix en relació als punts tractats a la justificació, tot plantejant les preguntes d'investigació que impulsen la recerca. També es presenten els objectius que guien la finalitat del projecte i les hipòtesis que ajuden a encaminar l'estudi, a proporcionar explicacions i a posar a prova les teories.

La neurociència de la dècada dels anys 90 començà a advertir de l'efecte perjudicial que és per a qualsevol individu la mala gestió de les emocions. El que dicta el paradigma de la intel·ligència emocional és que pot posseir-se un excel·lent expedient acadèmic però mancar de relacions humanes que facin viure en harmonia i benestar als éssers humans. Així ho va transmetre Daniel Goleman (1995) al seu assaig sobre intel·ligència emocional, on posà en diàleg el valor educatiu de la gestió emocional.

Les emocions són la resposta personal i singular als esdeveniments significatiu de la vida de cada persona. Aquesta resposta és fruit de la combinació d'un conjunt de factors interns i externs, innats i apresos. Una emoció s'activa a partir d'un esdeveniment o estímul, la percepció del qual pot ser conscient o inconscient. Són una part essencial dels éssers humans i determinen qui son i com es comporten (Bach i Darder, 2002).

Goleman (1995) defineix la intel·ligència emocional com la capacitat de reconèixer els sentiments propis i aliens, per millorar positivament les emocions internes i les relacions amb els altres. També assenyala que la intel·ligència emocional permet la consciència dels propis sentiments en el moment en què s'experimenten, donant-li una atenció progressiva als propis estats interns.

Aprendre a regular i gestionar les emocions i entendre i respectar les dels altres és un repte educatiu que juga un paper molt important en el progrés dels alumnes, així com també en la base dels processos d'ensenyament-aprenentatge. Aquest repte s'ha posat especialment de manifest davant la situació de tancament domiciliari viscuda. Són d'interès els símptomes experimentats durant el confinament i els possibles efectes que aquest tancament hagi pogut causar en l'alumnat.

Eva Bach (2020) afirma que, en gran majoria, l'alumnat dels centres educatius de Catalunya ha presentat una gran capacitat d'adaptació al confinament, tenint en compte l'elevada reactivitat emocional. No obstant, molts símptomes s'han accentuat

de forma considerable, mostrant els infants una actitud molt més sensible o irritable, amb dificultats per dormir, respectar les normes, realitzar tasques escolars amb concentració, etc.

D'altra banda, el creixement emocional no pot ser optatiu per als que eduquen, perquè constantment es fa transferència emocional voluntària o involuntàriament. Mitjançant la manera en què s'escolta, es mira o es parla, es fa una transmissió emocional amb la qual s'està realitzant una validació o rebuig cap a l'altra persona. I per això és essencial revisar aquests elements (Eva Bach, 2020).

Aquest treball d'investigació pretén conèixer si els docents han fet ús de l'educació emocional amb l'alumnat de primària (de determinades escoles de Catalunya) durant l'etapa de confinament de març a juny de 2020, i analitzar si el nivell d'intel·ligència emocional és diferent entre l'alumnat amb qui s'ha treballat l'educació emocional i amb el qui no. Aquest Treball Final de Màster també busca investigar els factors que han determinat que el professional docent hagi fet ús o no de l'educació emocional amb els infants durant l'etapa de confinament.

Finalment, per arribar a l'elaboració dels objectius, tant el general com els específics, s'han formulat una sèrie de preguntes que guien la recerca.

1. El docent de primària dels centres de Catalunya ha fet ús de l'educació emocional amb el seu alumnat per fer front a l'etapa de confinament de 2020?
2. Quines situacions han determinat que uns docents hagin fet ús de l'educació emocional amb els seus alumnes durant el confinament i uns altres no?
3. En cas afirmatiu, quins han estat els resultats en l'alumnat d'haver treballat l'educació emocional en el confinament?
4. En aquells alumnes amb qui el docent no ha treballat l'educació emocional, quines conseqüències emocionals ha suposat el confinament domiciliari?
5. Davant d'aquesta situació excepcional, considera el docent que necessita més formació i recursos per tractar l'educació emocional amb el seu alumnat en una situació de confinament?

5.1. Objectius

L'objectiu general del present Treball Final de Màster és:

O.G.1: Analitzar si el docent de primària ha utilitzat l'educació emocional com a recurs per treballar amb l'alumnat de primària de les escoles de Catalunya durant el confinament de març a juny de 2020.

Els objectius específics són:

O.E.1.1- Analitzar els factors que han determinat que el professional docent hagi utilitzat, o no, l'educació emocional amb l'alumnat durant el confinament.

O.E.1.2- Conèixer els resultats en l'alumnat d'haver treballat l'educació emocional durant el confinament.

O.E.1.3- Conèixer els efectes en l'alumnat de NO haver treballat l'educació emocional durant el confinament.

O.E.1.4- Esbrinar si el docent considera que necessita formació específica per treballar l'educació emocional amb l'alumnat en una situació de confinament.

5.2. Hipòtesis

A continuació s'exposen les hipòtesis de la recerca.

H1: En els éssers humans, una millor adaptació als canvis està directament relacionat amb un nivell alt d'intel·ligència emocional.

Variable dependent: adaptació als canvis.

Variable independent: nivell alt d'intel·ligència emocional.

H2: Un millor clima de convivència escolar/familiar està directament relacionat amb un nivell alt d'intel·ligència emocional.

Variable dependent: clima de convivència.

Variable independent: nivell alt d'intel·ligència emocional.

H3: Un millor desenvolupament psíquic en els més joves està directament relacionat amb un nivell alt d'intel·ligència emocional.

Variable dependent: desenvolupament psíquic.

Variable independent: nivell alt d'intel·ligència emocional.

6. Marc metodològic

Aquest punt està dividit en quatre apartats diferents: el tipus d'investigació escollida per al treball d'investigació. Aquesta s'adequa a la problemàtica escollida i dona resposta a les preguntes descrites al plantejament del problema; la mostra i els participants, on s'especifica el tipus de mostreig i es descriu la seva composició; els instruments de recollida d'informació, on es descriu en detall com es recull la informació; el mètode d'anàlisi de les dades recollides; i finalment la temporització, on es presenta un cronograma amb les diferents fases que es porten a terme en la fase de camp d'investigació.

6.1. Enfocament metodològic

El present treball d'investigació segueix una metodologia quantitativa fonamentada en el paradigma positivista. Aquesta segueix un procés hipoteticodeductiu, on es reexaminen teories existents, es proposen unes hipòtesis, i es proven aquestes hipòtesis mitjançant el disseny d'una investigació (Rodríguez, 2017).

Dels resultats obtinguts gràcies a l'instrument de recollida d'informació s'espera poder confirmar o refutar les hipòtesis plantejades, i també buscar noves hipòtesis de treball per a futures investigacions (Rodríguez, 2017).

La investigació segueix un mètode quantitatiu no experimental, ja que l'investigador no té cap control en les variables dependents, i perquè s'estudia un fenomen passat. El mètode quantitatiu no experimental és el més utilitzat en l'àmbit educatiu perquè proporciona tècniques per a descriure la realitat, analitzar relacions i organitzar les variables que configuren l'objecte d'estudi (Mateo, 2000). Aquesta investigació s'emmarca dintre d'una metodologia no experimental d'estudi descriptiu.

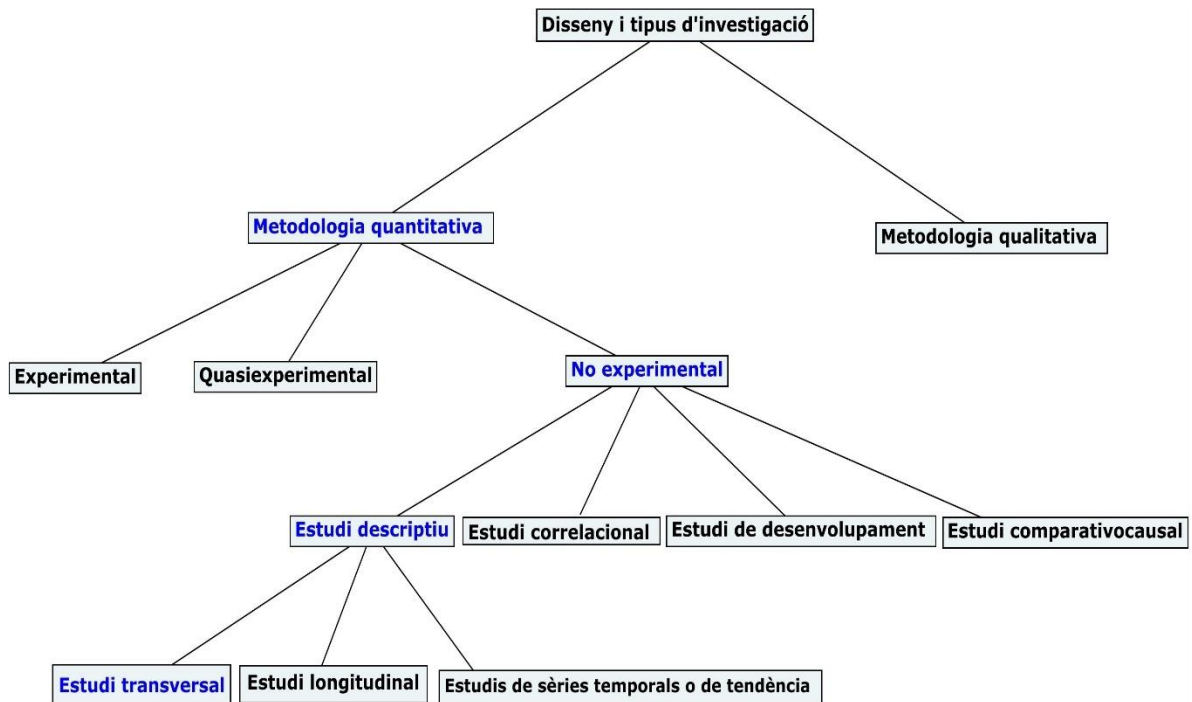
Seguidament, el treball de recerca utilitza el qüestionari en el marc de la metodologia d'enquestes, ja que es generen les pròpies dades per a la investigació. L'objectiu d'aquest estudi desenvolupat en l'àmbit educatiu és descriure i comprendre el comportament, l'actitud, les percepcions i les pràctiques d'una determinada població, en aquest cas dels docents, en relació amb l'objecte d'estudi seleccionat, és a dir, la utilització de l'educació emocional per part dels docents amb l'alumnat de primària durant l'etapa de confinament escolar (Rodríguez, 2017).

Finalment, dintre de la metodologia d'enquestes, la investigació és un estudi transversal, perquè es recullen dades d'un mateix grup d'individus, els docents, en un moment determinat.

Figura 2

Mapa conceptual del mètode d'investigació i el tipus d'estudi seleccionat.

Nota:Elaboració pròpia. Informació extreta de Rodríguez-Gómez, D.(2017). El projecte d'investigació. Barcelona: Editorial UOC.

6.2. Context

El present Treball Final de Màster no pretén enfocar la investigació en els docents d'un únic centre de primària de Catalunya, sinó que busca arribar a diferents realitats i contextos. Per tal d'aconseguir-ho i definir els participants d'aquesta investigació, s'han marcat una sèrie de premisses a seguir. Primerament, la investigació es centra a l'educació primària (cicle inicial, cicle mitjà i cicle superior). La investigació està oberta als docents de les escoles públiques, privades i concertades del territori català o comunitat autònoma. Els centres educatius es classifiquen segons si la seva titularitat correspon a una administració pública (Departament d'Educació, diputació, administració local i altres departaments) i per tant són centres públics; si la titularitat

correspon a una persona física o a una persona jurídica de caràcter privat, en aquest cas són centres privats; i si el centre privat té ensenyaments sostinguts amb fons públics rep la denominació de centre privat concertat (gencat).

El docent participant pot treballar a escoles públiques pertanyents als diferents nivells de complexitat: tipologia A (baixa complexitat), tipologia B (complexitat normal) i tipologia C (alta complexitat). Cal tenir en compte que a nivell global de Catalunya el nombre més elevat de centres corresponen a la tipologia B (Inspecció d'Educació, 2016). Així mateix, el docent participant pot ser tant mestre/a tutor/a com especialista.

Seguidament, hi ha un seguit de línies d'interès per al desenvolupament de la investigació. El docent participant pot estar treballant al mateix centre el curs 2019/2020 – 2020/2021 o pot haver canviat d'escola. L'objectiu de la investigació és analitzar si el docent de primària ha fet ús, o no, de l'educació emocional amb l'alumnat durant l'etapa de confinament, per tant, el fet d'haver canviat de centre educatiu no representa un inconvenient. Així mateix, seguint amb la línia dels objectius específics, també es pretén conèixer els factors que han determinat la utilització, o no, per part dels docents de l'educació emocional, així com esbrinar si el docent considera que necessita formació específica per treballar l'educació emocional amb l'alumnat en una situació de confinament.

D'altra banda, el docent que el curs 2019/2020 – 2020/2021 estigui en contacte amb el mateix alumnat, ajuda a donar resposta a dos dels objectius que marquen aquesta investigació: conèixer els resultats d'haver treballat l'educació emocional en l'alumnat durant el confinament, i els efectes de no haver treballat l'educació emocional en l'alumnat durant el mateix període.

El qüestionari de Google Forms que ajuda a la present investigació s'inicia a l'Escola Pau Sans d'Hospitalet de Llobregat. A partir d'aquí s'arriba a més docents d'altres escoles que decideixen participar en la investigació.

Les poblacions de les escoles dels participants del present treball d'investigació són les següents:

- Alforja: 1
- Badalona: 1
- Barcelona: 2
- L'Hospitalet de Llobregat: 5

- Montcada: 1
- Les Cases d'Alcanar: 1
- Manresa: 1
- Martorell: 2
- Móra d'Ebre: 1
- El Prat de Llobregat: 1
- Sant Carles de la Ràpita: 2
- Sant Vicenç dels Horts: 1
- Santa Coloma de Gramanet: 1
- Santa Oliva: 1
- Tortosa: 1
- Vilanova i la Geltrú: 1

6.2.1. Mostra i participants

Generalment el que s'espera de la mostra és que reflecteixi el perfil mitjà de la població, en aquest cas dels i les mestres de primària del territori català. El mostreig d'aquesta investigació és no probabilístic. En els mostrejos no probabilístics la selecció de la mostra no es fa partint de l'equiprobabilitat, sinó d'altres criteris relacionats amb la investigació. El tipus de mostreig no probabilístic emprat en la present investigació és l'anomenat "bola de neu". Aquest tipus es caracteritza per identificar un informant o participant clau que, a la vegada, proporciona el contacte amb un altre informant clau. Aquest procés es repeteix fins que l'investigador ho consideri oportú (Rodríguez-Gómez, 2019).

Un cop decidit el tipus de mostreig més adient per a l'estudi s'inicia la cerca i el contacte amb els possibles participants i se'ls convida a formar part de la investigació.

La població (univers) a qui s'adreça l'estudi és als docents de primària (substituts/interins o funcionaris) que siguin tutors o especialistes, i que durant els mesos de confinament (de març a juny de 2020) treballassin a cicle inicial, a cicle mitjà o a cicle superior d'algun centre de primària de Catalunya. Les escoles poden ser públiques (tipologia A, B, C), privades o concertades.

L'instrument de mesura s'adreça un sol cop als participants de l'estudi. La mostra real de la recerca (nombre de participants) s'obté després de passar tots els qüestionaris,

deixar uns dies de marge per respondre'ls, i obtenir les respostes mitjançant l'eina Google Forms.

Taula 1

Dades demogràfiques

Variable	Freqüència	Percentatge
Edat Menys de 25	3	13%
De 25 a 35 anys	14	60,9%
De 3 a 45 anys	4	17,4%
Més de 45 anys	2	8,7%
Cos Funcionari/a	8	34,8%
Interí/na – Substitut/a	15	65,2%
Funció Tutor/a de primària	14	60,9%
Mestre/a especialista	9	39,1%
Cicle Cicle inicial	2	8,7%
Cicle mitjà	6	26,1%
Cicle superior	7	30,4%
Més d'un cicle	8	34,8%
Centre Públic	21	91,3%
Privat	0	0%
Concertat	2	8,7%

Nota: elaboració pròpia.

6.2.2. Instruments de recollida d'informació

L'instrument utilitzat per al treball d'investigació té una creació ad-hoc i el tipus de variables són quantitatives. És un qüestionari amb format electrònic. En la primera part del qüestionari es busca informació sobre l'edat del/a participant i si és funcionari/a o substitut/interí. En la segona part, s'extreu informació en relació al rol exercit (tutor/a o mestre/a especialista) durant el confinament de març a juny de 2020, l'estat del centre (públic, privat o concertat), i la població on es troba el centre.

En la tercera part es pregunta al participant pel cicle on imparteix classe els mesos de confinament, de març a juny de 2020; si actualment treballa al mateix centre que durant els mesos de confinament, i si està tractant amb els mateixos alumnes que en l'etapa de març a juny de 2020.

En la quarta part del qüestionari es pregunta si el participant va fer ús de l'educació emocional amb els seus alumnes (annex 1) i en cas de resposta negativa, els motius que van propiciar que no fes ús de l'educació emocional amb l'alumnat.

En el cinquè punt del qüestionari, es pregunta si el participant considera que és necessària formació en educació emocional per al professional docent, i si considera que aquesta formació en educació emocional també hauria de ser aplicada a les TIC.

Finalment, en el sisè apartat es pregunta com considera el participant que va respondre l'alumnat amb qui es va utilitzar l'educació emocional, i els canvis que s'han pogut apreciar, després d'uns mesos de confinament, en aquells alumnes amb qui es va treballar l'educació emocional i en aquells amb qui no es va treballar.

6.3. Estratègia d'anàlisi de dades

L'anàlisi quantitatiu utilitza la recollida de dades en base a una mesura numèrica i l'anàlisi estadístic per a establir patrons de comportament i provar hipòtesis. L'estratègia d'anàlisi utilitzada per a l'instrument del treball d'investigació són les distribucions de freqüència expressades en histogrames i gràfics circulars.

El programari emprat en l'anàlisi de les respostes de l'instrument de mesura és Google Forms. Aquesta eina permet recopilar informació de forma fàcil i senzilla, ja que fa l'anàlisi percentual i el buidatge amb un full de càlcul. A partir d'aquí es realitza l'anàlisi de les dades.

El mètode d'anàlisi quantitatiu en els qüestionaris tancats és l'estadística inferencial. Aquesta s'encarrega de fer deduccions, és a dir, inferir propietats, conclusions i tendències, a partir d'una mostra del conjunt. La seva finalitat és interpretar, fer projeccions i comparacions (Raffino, 2020).

6.4. Cronograma

El treball de camp del present estudi d'investigació es divideix en tres mesos: novembre i desembre de 2020 i gener de 2021. Durant el mes de novembre s'elabora el qüestionari d'acord als objectius que marquen la investigació, es tenen el compte les variables i factors d'estudi, i es fa una selecció dels primers participants que formen part del treball de recerca. Al mes de desembre té lloc la recollida de dades que s'ha obtingut a través de l'instrument creat hac doc, l'elaboració de la matriu i l'anàlisi estadístic, la redacció dels resultats adquirits, i la discussió i conclusions de l'estudi d'investigació. Finalment, al mes de gener es presenta el treball de recerca per ser avaluat.

Taula 2

Temporització del procés de recollida de dades

	Novembre 2020	Desembre 2020	Gener 2021
Elaboració del qüestionari			
Variabls i factors d'estudi			
Selecció dels participants			
Recollida de dades			
Elaboració matriu			
Anàlisi estadístic			
Redacció de resultats			
Discussió i conclusions			
Presentació del treball			

Nota: elaboració pròpia.

7. Anàlisi de resultats

En aquest apartat es procedeix a explicar de forma rigorosa la recollida de dades, el seu tractament i l'anàlisi de les dades generals i de les dades relatives als objectius.

7.1. Recollida de dades

Les dades foren recollides mitjançant un qüestionari de tipus autoadministrat. En aquests tipus de qüestionaris l'usuari decideix quan i com vol contestar, sense intervenció directa d'una altra persona. El qüestionari fou creat ad-hoc (annex 2) i enviat entre el 3 de desembre i el 20 de desembre de 2020. El qüestionari analitza mitjançant 17 ítems les variables de l'estudi. Variables relacionades amb informació personal dels participants (nom, DNI, edat, situació laboral actual, especialitat, titularitat del centre, població del centre, cicle on es treballa, etc. (ítems 1, 2, 3, 4, 5 i 6). Variables relacionades amb la utilització de l'educació emocional (ítems 7 i 8). Variables relacionades amb la percepció del docent respecte a la falta de formació en relació a l'educació emocional (ítems 9 i 10). I variables relacionades amb la conducta/resposta dels alumnes en relació a l'educació emocional (ítems 11, 12, 13).

7.2. Tractament i codificació de la informació

Després del temps establert per a que els participants poguessin respondre el qüestionari de Google Forms, s'obtingueren les dades aconseguides, i es procedí a la codificació de les mateixes. Cal tenir en compte que:

- En l'instrument de recollida d'informació, la resposta a tots els ítems era obligatòria. Per tant, no és possible finalitzar el qüestionari i guardar les respostes sense haver respost a totes les qüestions que es presenten.
- L'instrument permetia marcar dues respostes d'un mateix ítem.

El Google Forms és un programari d'administració d'enquestes que s'inclou a l'apartat de Google Docs Editors, i per tant, es pot utilitzar mitjançant el servei de correu electrònic Gmail. Permet recollir informació dels usuaris mitjançant enquestes.

La informació recollida s'introduí automàticament en un full de càlcul del Google Forms. El full de càlcul és una aplicació informàtica d'organització, anàlisi i emmagatzematge de dades en forma de taula que elabora la pròpia aplicació Google Forms a mesura que rep les respostes dels usuaris. Així mateix, l'aplicació elabora

cadascun dels gràfics estadístics amb els percentatges d'acord a les respostes dels usuaris en les diferents categories.

A partir de totes aquestes dades s'inicià l'anàlisi dels resultats de la investigació.

7.3. Anàlisi de les dades

Per a l'anàlisi de les dades es procedí a analitzar les respostes obtingudes a cadascun dels ítems del qüestionari.

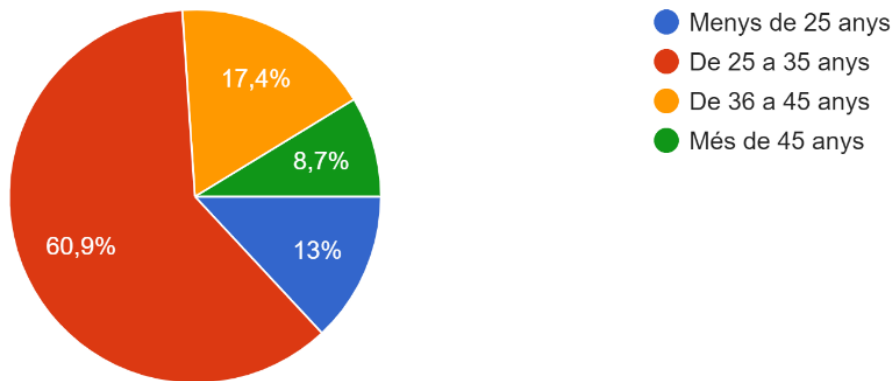
En primer lloc s'exposen els gràfics on es pot consultar la descripció dels participants. Es presenten les dades relatives a la població que són rellevants per a l'estudi d'investigació. La població d'estudi total va ser de 23 subjectes, dels quals no es va considerar necessari demanar pel sexe d'aquests. Els participants van contestar el qüestionari emplenant el nom i el DNI. Per motius de protecció de dades no es comparteixen en aquest document els noms i DNI de les persones implicades en la investigació.

Els subjectes participants comprenen edats diverses; són funcionaris o interins/substituts de primària; durant l'etapa de confinament eren tutors o especialistes de primària; els centres on treballaven eren públics, privats o concertats; les poblacions de les escoles eren diverses; i els participants impartien classe a diferents cicles de primària. A continuació es representa l'esmentada informació en gràfics de barres i circulars.

Figura 3

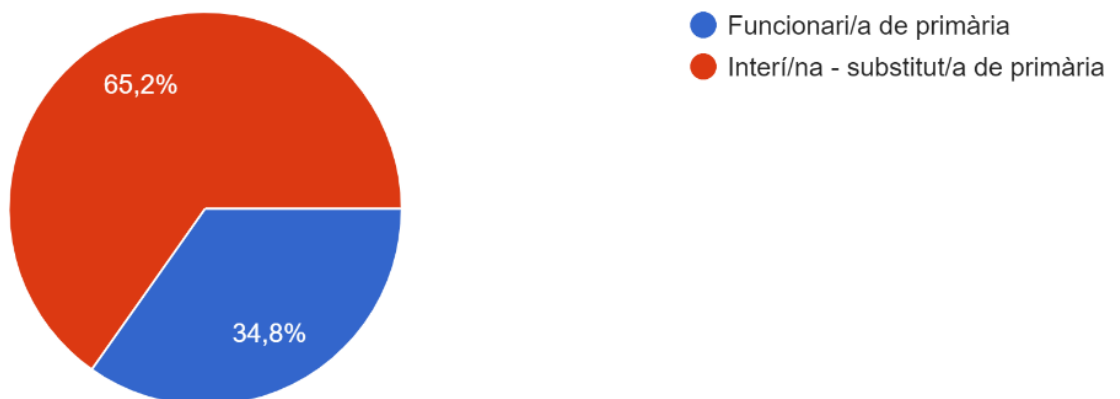
Edat dels participants

Nota: Creació automàtica Google Forms.

Figura 4

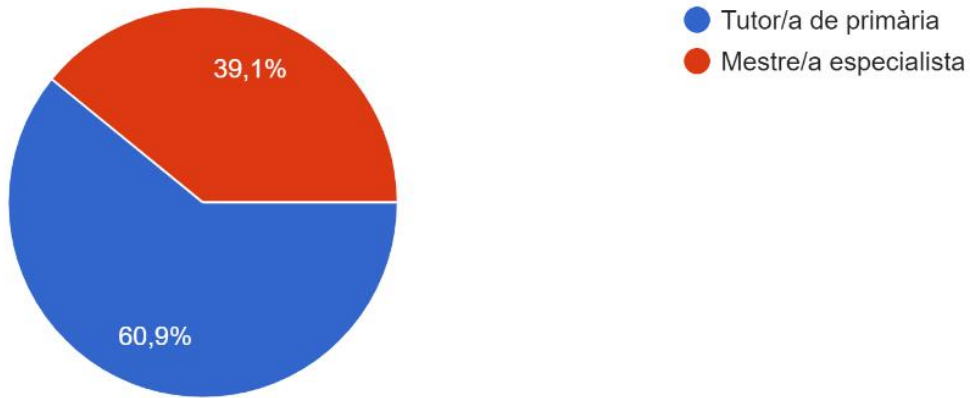
Situació laboral actual dels participants

Nota: Creació automàtica Google Forms.

Figura 5

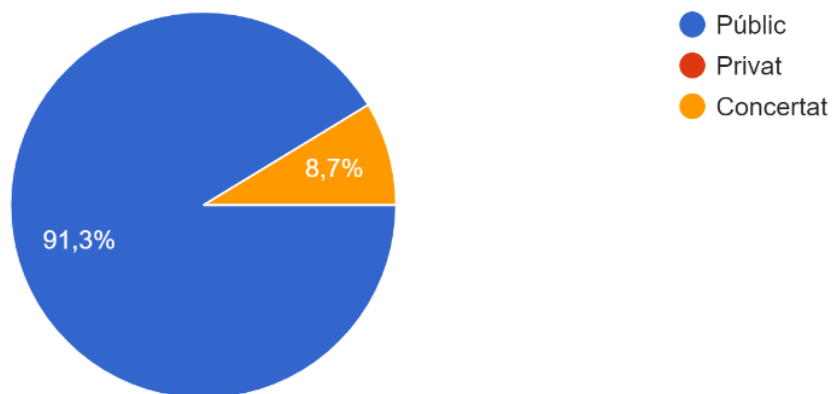
Funció dels mestres participants de març a juny de 2020

Nota: Creació automàtica Google Forms.

Figura 6

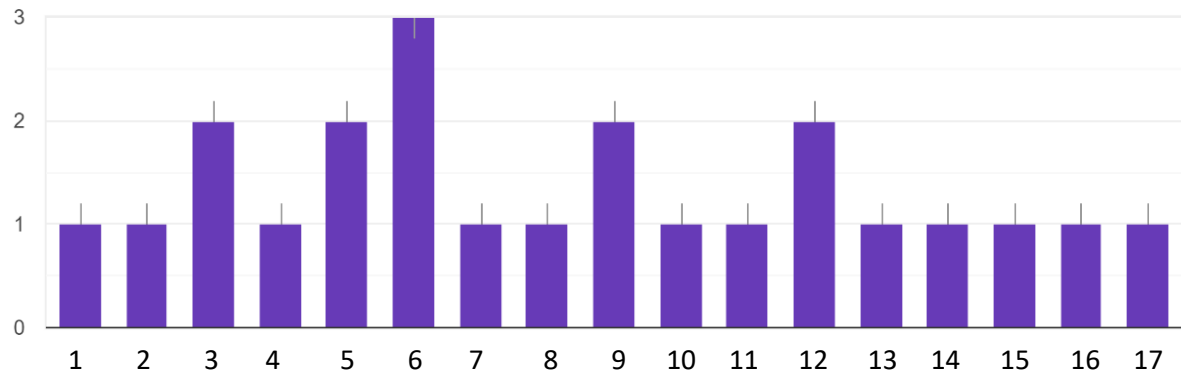
Titularitat del centre on treballaven els participants

Nota: Creació automàtica Google Forms.

Figura 7

Població del centre on treballaven els participants

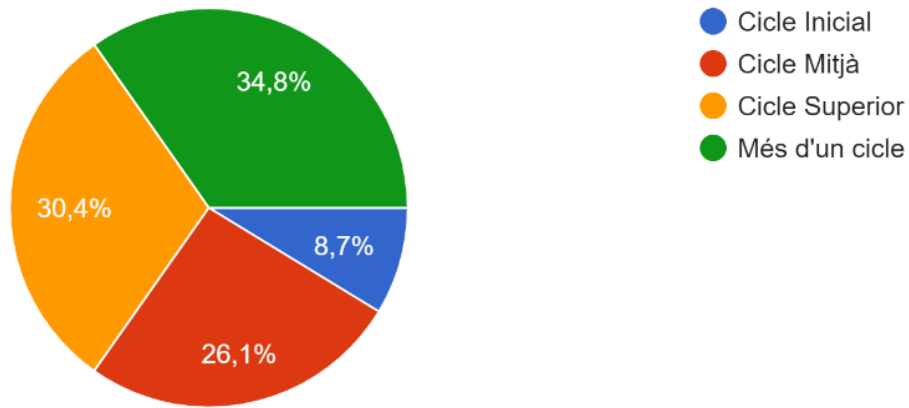
Nota: Creació automàtica Google Forms.

A Continuació s'especifica a quina població fa referència cada número de les barres de la Figura 7.

1:ALFORJA; 2:BADALONA; 3:BARCELONA; 4:MONTACADA; 5:HOSPITALET DE LLOBREGAT; 6:L'HOSPITALET DE LLOBREGAT; 7:LES CASES D'ALCANAR; 8:MANRESA; 9:MARTORELL 10:MÓRA D'EBRE; 11:PRAT DE LLOBREGAT; 12:SANT CARLES DE LA RÀPITA; 13:SANT VICENÇ DELS HORTS; 14:SANTA COLOMA DE GRAMANET; 15:SANTA OLIVA; 16:TORTOSA; 17:VILANOVA I LA GELTRÚ.

Figura 8

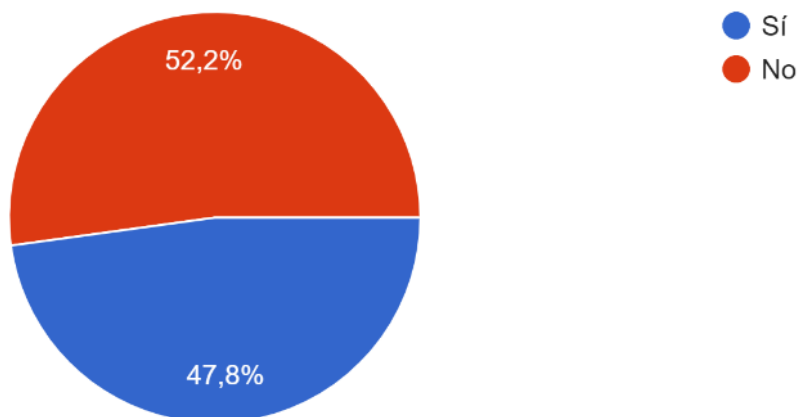
Cicle de Primària on treballaven els participants

Nota: Creació automàtica Google Forms.

Figura 9

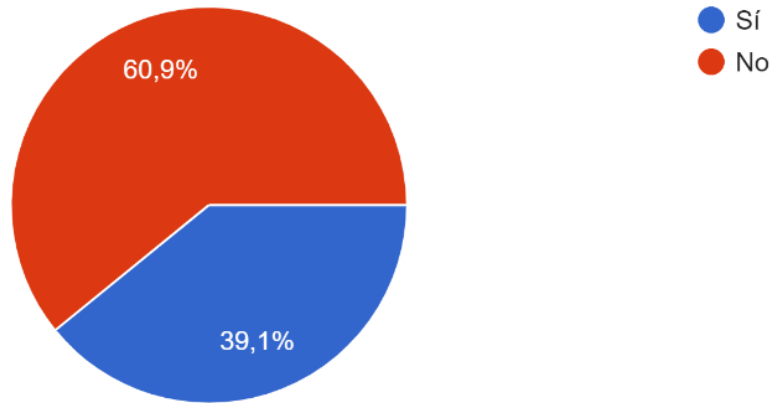
Percentatge de participants que treballa al mateix centre que durant els mesos de confinament de març a juny de 2020

Nota: Creació automàtica Google Forms.

Figura 10

Percentatge de participants que està tractant als mateixos alumnes que durant el període de confinament de març a juny de 2020

Nota: Creació automàtica Google Forms.

7.3.1. Anàlisi relatiu als objectius

L'objectiu general d'aquest estudi d'investigació és analitzar si el docent de primària ha utilitzat l'educació emocional com a recurs per treballar amb l'alumnat de primària de les escoles de Catalunya durant el confinament de març a juny de 2020.

Taula 3

Ús de l'educació emocional per part dels participants amb el seu alumnat

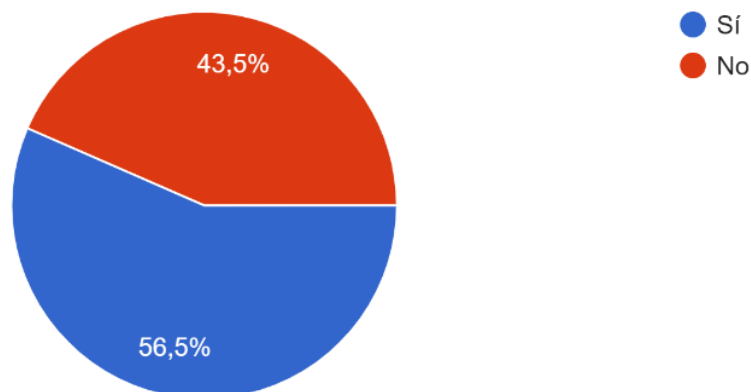
O.G.1: Analitzar si el docent de primària ha utilitzat l'educació emocional com a recurs per treballar amb l'alumnat de primària de les escoles de Catalunya durant el confinament de març a juny de 2020.

<i>Instruments</i>	<i>Ítems/preguntes</i>
Qüestionari	7- Durant el període de confinament de març a juny de 2020 va fer ús de l'educació emocional amb els seus alumnes? - Sí - No

Nota: elaboració pròpia.

Figura 11

Ús de l'educació emocional per part dels participants amb el seu alumnat durant els mesos de confinament de març a juny de 2020

Nota: Creació automàtica Google Forms.

No obstant, també es van plantejar una sèrie d'objectius específics els resultats dels quals s'expressen a continuació. Així doncs, el primer objectiu específic plantejat va ser analitzar els factors que havien determinat que el professional docent utilitzés, o no, l'educació emocional amb l'alumnat durant el confinament.

Taula 4

Factors per utilitzar, o no, l'educació emocional per part dels participants amb l'alumnat durant el període confinament de març a juny de 2020

O.E.1.1- Analitzar els factors que han determinat que el professional docent hagi utilitzat, o no, l'educació emocional amb l'alumnat durant el confinament.

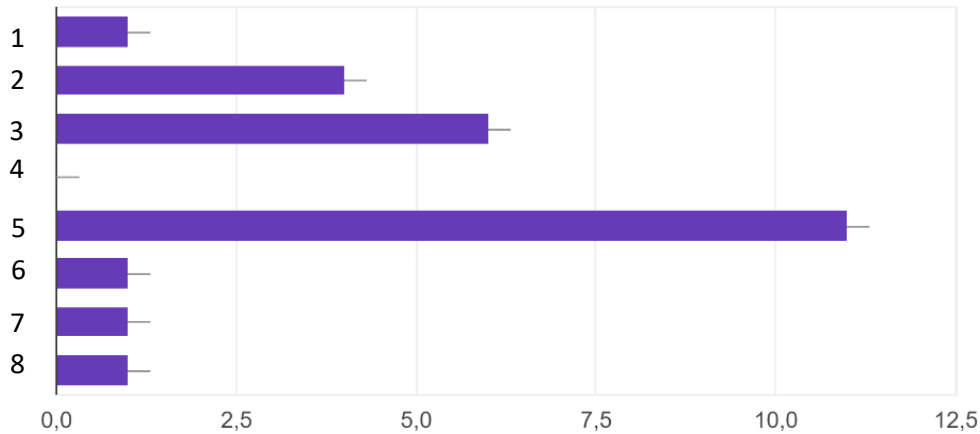
<i>Instruments</i>	<i>Ítems/preguntes</i>
Qüestionari	8-Per quin motiu no va utilitzar l'educació emocional amb els seus alumnes? (pot escollir més d'una opció) -No vaig contemplar-ho. -No em va resultar possible aplicar-ho amb els meus alumnes. -No posseïa de les eines o els recursos adients per treballar l'educació emocional telemàticament. - Altra. - Sí que vaig fer ús de l'educació emocional.

Nota: elaboració pròpia.

Figura 12

Ús de l'educació emocional per part dels participants amb el seu alumnat durant el període de confinament

Nota: Creació automàtica Google Forms.

A Continuació s'especifica a quin ítem fa referència cada número de les barres de la Figura 12.

1:NO VAIG CONTEMPLAR-HO.

2: NO EM VA RESULTAR POSSIBLE APLICAR-HO AMB ELS MEUS ALUMNES.

3:NO POSSEÏA DE LES EINES O ELS RECURSOS ADIENTS PER TREBALLAR L'EDUCACIÓ EMOCIONAL TELEMÀTICAMENT.

4:ALTRA.

5:SÍ QUE VAIG FER ÚS DE L'EDUCACIÓ EMOCIONAL.

6:SÍ QUE HO VAIG UTILITZAR.

7:SÍ, HO VAIG UTILITZAR.

8:SÍ QUE SABIA FER ÚS DE L'EDUCACIÓ EMOCIONAL.

Taula 5

Canvis percebuts pels participants en l'alumnat després d'haver utilitzat l'educació emocional durant l'etapa de confinament

O.E.1.2-Conèixer els resultats en l'alumnat d'haver treballar l'educació emocional durant el confinament.

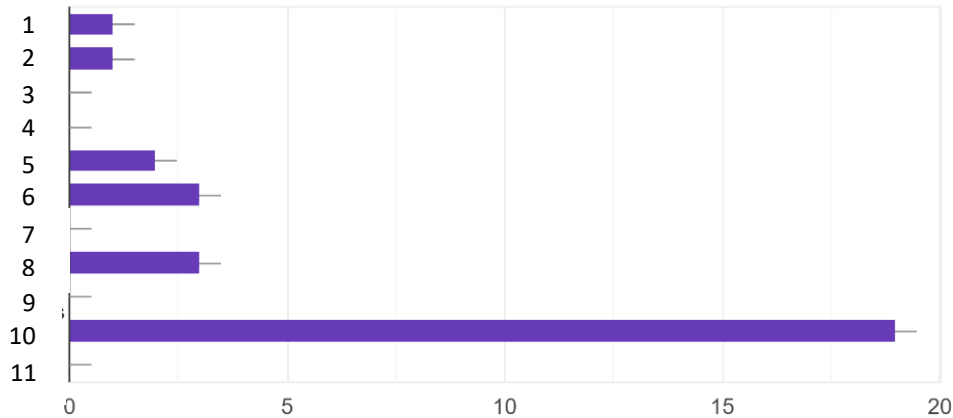
<i>Instruments</i>	<i>Ítems/preguntes</i>
Qüestionari	<p>12- Si va treballar l'educació emocional a l'època de confinament i segueix tenint els mateixos alumnes aquest curs 2020/2021, ha percebut, en general, algun d'aquests canvis en els nens/es? (pot escollir més d'una opció)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Més comunicatius - Menys agressivitat - Més creatius - Un millor estat d'ànim - Un millor control de l'estrès - Un millor control dels impulsos - Menys ansietat - Millor relació amb els companys/es d'aula - No he percebut cap d'aquests canvis - No em trobo en la situació que planteja la pregunta - Altra

---

Nota: elaboració pròpia.

Figura 13

Canvis percebuts pels participants en l'alumnat després d'haver utilitzat l'educació emocional durant el confinament de març a juny de 2020

Nota: Creació automàtica Google Forms.

A Continuació s'especifica a quin ítem fa referència cada número de les barres de la Figura 13.

1: MÉS COMUNICATIUS.

2: MENYS AGRESSIVITAT.

3: MÉS CREATIUS.

4: UN MILLOR ESTAT D'ÀNIM.

5: UN MILLOR CONTROL DE L'ESTRÈS.

6: UN MILLOR CONTROL DELS IMPULSOS.

7: MENYS ANSIETAT.

8: MILLOR RELACIÓ AMB ELS COMPANYS/ES D'AULA.

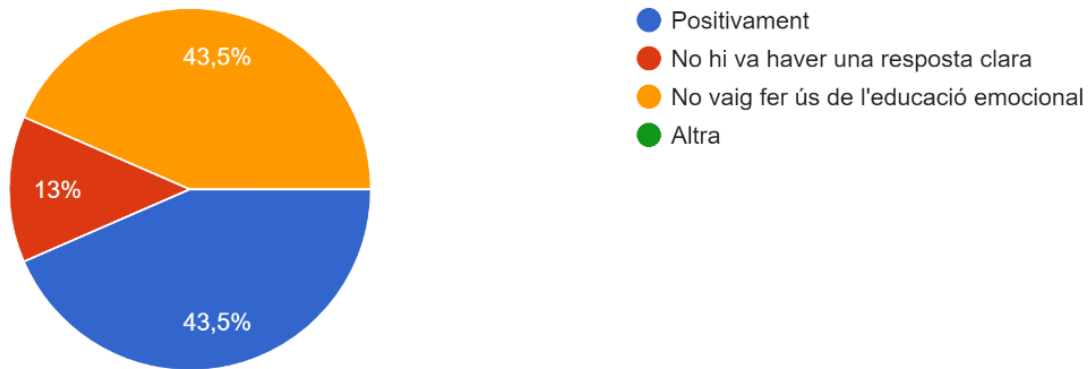
9: NO HE PERCEBUT CAP D'AQUESTS CANVIS.

10:NO EM TROBO EN LA SITUACIÓ QUE PLANTEJA LA PREGUNTA.

11: ALTRA.

Figura 14

Percepció dels participants respecte la resposta de l'alumnat davant la utilització de l'educació emocional durant els mesos de confinament de març a juny de 2020

Nota: Creació automàtica Google Forms.

Taula 6

Canvis percebuts pels participants en l'alumnat després de NO haver utilitzat l'educació emocional durant l'etapa de confinament

O.E.1.3- Conèixer els efectes en l'alumnat de NO haver treballat l'educació emocional durant el confinament.

Instruments

Ítems/preguntes

Qüestionari

13- Si NO va treballar l'educació emocional a l'etapa de confinament i segueix tenint els mateixos alumnes aquest curs 2020/2021, ha percebut, en general, algun d'aquests canvis en els nens/es? (pot escollir més d'una opció)

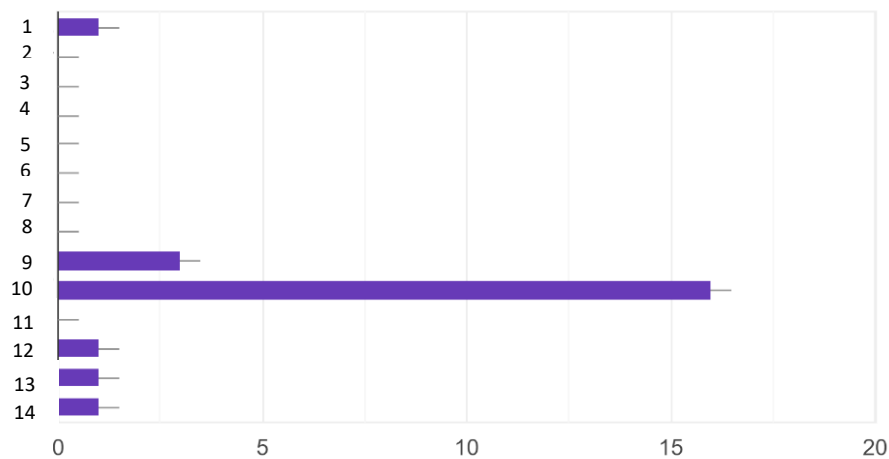
- Menys comunicatius
- Més agressivitat
- Menys creatius

- Pitjor estat d'ànim
- Menys control de l'estrès
- Menys control dels impulsos
- Més ansietat
- Pitjor relació amb els companys/es d'aula
- No he percebut cap d'aquests canvis
- No em trobo en la situació que planteja la pregunta
- Altra

Nota: elaboració pròpia.

Figura 15

Canvis percebuts pels participants en l'alumnat després de NO haver utilitzat l'educació emocional durant el confinament de març a juny de 2020

Nota: Creació automàtica GoogleForms.

A Continuació s'especifica a quin ítem fa referència cada número de les barres de la Figura 15.

1: MENYS COMUNICATIUS.

2: MÉS AGRESSIVITAT.

3: MENYS CREATIUS.

4: PITJOR ESTAT D'ÀNIM.

5: MENYS CONTROL DE L'ESTRÈS.

6: MENYS CONTROL DELS IMPULSOS.

7: MÉS ANSIETAT.

8: NO HE PERCEBUT CAP D'AQUESTS CANVIS.

9: NO EM TROBO EN LA SITUACIÓ QUE PLANTEJA LA PREGUNTA.

10: ALTRA.

11: NO HE PERCEBUT NINGÚN D'AQUESTS CANVIS.

12: SÍ, HO VAIG UTILITZAR.

13: SÍ QUE TENIEM EN COMPTE L'EDUCACIÓ EMOCIONAL.

14: MÉS NERVIOSOS.

Taula 7

Percepció dels participants sobre la necessitat de més formació específica per treballar l'educació emocional amb el seu alumnat en una situació de confinament

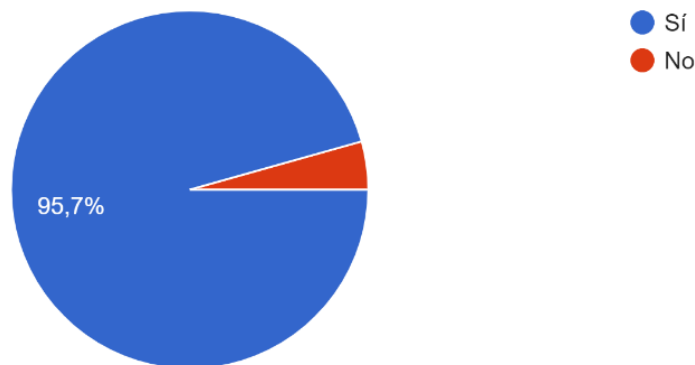
O.E.1.4- Esbrinar si el docent considera que necessita formació específica per treballar l'educació emocional amb l'alumnat en una situació de confinament.

<i>Instruments</i>	<i>Ítems/preguntes</i>
Qüestionari	9- Considera que és necessària més formació en educació emocional per al professional docent? - Sí - No
	10- Considera que és necessària més formació en educació emocional aplicada a les TIC per al professional docent? - Sí - No

Nota: elaboració pròpia.

Figura 16

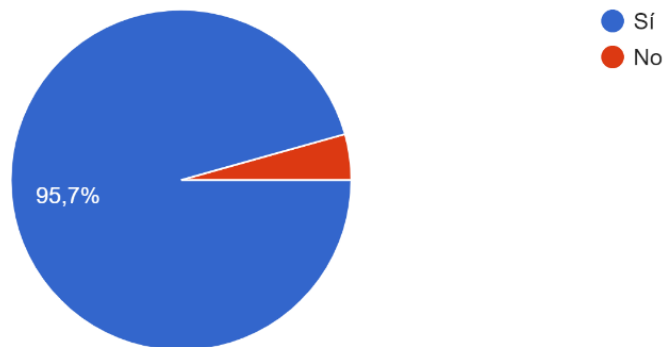
Percepció dels participants sobre la necessitat de més formació específica per treballar l'educació emocional amb el seu alumnat en una situació de confinament

Nota: Creació automàtica Google Forms.

Figura 17

Percepció dels participants sobre la necessitat de més formació específica aplicada a les TIC per treballar l'educació emocional amb el seu alumnat en una situació de confinament

Nota: Creació automàtica Google Forms.

8. Discussió i conclusions de la investigació

En aquest apartat té lloc la discussió de la investigació respecte a les preguntes de recerca, i respecte als objectius i hipòtesis en comparació entre el marc teòric i els resultats obtinguts. També s'estableixen les conclusions referides a les preguntes, objectius i hipòtesis en comparació amb el marc teòric. Seguidament es comparteixen les limitacions, suggeriments i propostes de millora, així com les perspectives de futur.

Durant el procés d'investigació s'ha pogut obtenir i analitzar informació relacionada amb l'ús que ha fet el docent de primària de l'educació emocional amb el seu alumnat durant els mesos de confinament a causa de la pandèmia provocada per la COVID-19. Es tenen en compte les variables que es van presentar a l'apartat d'hipòtesis d'aquest treball de recerca. La discussió de les dades obtingudes permet arribar a una sèrie de conclusions relacionades amb els objectius de recerca que s'exposen en aquest apartat del document d'investigació.

8.1. Discussió en relació a les preguntes de recerca

Es van plantejar cinc preguntes d'investigació a l'inici d'aquest treball de recerca. Respecte a la primera pregunta d'investigació: "El docent de primària dels centres de Catalunya ha fet ús de l'educació emocional amb el seu alumnat per fer front a l'etapa de confinament de 2020?". Les dades obtingudes i analitzades permeten determinar que un 56,5% dels participants van fer ús de l'educació emocional amb el seu alumnat durant el període de confinament, enfront un 43,5% que no va utilitzar l'educació emocional amb l'alumnat.

En relació a la segona pregunta d'investigació: "Quines situacions han determinat que uns docents hagin fet ús de l'educació emocional amb els seus alumnes durant el confinament i uns altres no?". Les dades obtingudes esclareixen que un 4,3% no va contemplar la idea d'utilitzar l'educació emocional; un 17,4% van respondre que no els va resultar possible aplicar-ho amb els seus alumnes; un 26,1% respongueren que no posseïen de les eines o els recursos adients per treballar l'educació emocional telemàticament; i finalment un 52,1%, va respondre que sí que van utilitzar l'educació emocional.

Respecte a la tercera pregunta d'investigació: "En cas afirmatiu, quins han estat els resultats en l'alumnat d'haver treballat l'educació emocional en el confinament?".

Aquesta pregunta fa referència a dos ítems del qüestionari. D'una banda, sobre com considera el participant que va respondre l'alumnat en cas d'haver utilitzat l'educació emocional. Un 43,5% va respondre a l'opció "positivament"; un 13% va escollir l'opció "no hi va haver una resposta clara"; i un 43,5% va escollir l'opció de "no vaig fer ús de l'educació emocional". D'altra banda, en quant als canvis percebuts en l'alumnat després d'haver utilitzat l'educació emocional per part del docent, un 82,6% va escollir l'opció "no em trobo en la situació que planteja la pregunta"; un 13% va respondre "millor relació amb els companys/es d'aula"; un 13% va escollir l'opció "millor control dels impulsos"; un 8,7% respongué "un millor control de l'estrès"; un 4,3% va escollir l'opció "menys agressivitat"; i finalment un 4,3% va respondre "més comunicatiu".

En quant a la quarta pregunta d'investigació: "En aquells alumnes amb qui el docent no ha treballat l'educació emocional, quines conseqüències emocionals ha suposat el confinament domiciliari?". Un 4,3% va respondre "menys comunicatiu"; un 69,6% va escollir l'opció "no em trobo en la situació que planteja la pregunta"; un 13% va respondre "no he percebut ningun d'aquests canvis"; i un 8,6% van respondre que sí que havien fet ús de l'educació emocional.

Finalment, en la cinquena pregunta d'investigació: "Davant d'aquesta situació excepcional, considera el docent que necessita més formació i recursos per tractar l'educació emocional amb el seu alumnat en una situació de confinament?". Aquesta pregunta fa referència a dos ítems del qüestionari. D'una banda, si el docent considera que és necessària més formació en educació emocional per al professional docent. Un 95,7% va respondre "sí" i un 4,3% va respondre "no". I d'altra banda, si el docent considera que és necessària més formació en educació emocional aplicada a les TIC per al professional docent. Un 95,7% va respondre "sí" i un 4,3% va respondre "no".

8.1.1. Discussió en relació als objectius

A continuació es comenten els resultats d'acord als objectius que marquen aquesta investigació. Primer es presenten els objectius específics de forma ordenada, i per últim es duu a terme la discussió dels resultats en relació a l'objectiu general del treball de recerca.

En relació amb l'objectiu **O.E.1.1-** Analitzar els factors que han determinat que el professional docent hagi utilitzat, o no, l'educació emocional amb l'alumnat durant el confinament. D'una banda, s'observa que casi la meitat de la mostra de la investigació

no va contemplar l'educació emocional en el confinament per treballar amb el seu alumnat, mentre d'altres comenten que no els va ser possible aplicar-ho amb el seu alumnat en concret o que no posseïen de les eines i els recursos adients per treballar l'educació emocional telemàticament.

En relació amb l'objectiu **O.E.1.2-** Conèixer els resultats en l'alumnat d'haver treballar l'educació emocional durant el confinament. Les respostes no esclareixen uns resultats clars en l'alumnat. Un percentatge molt elevat de la mostra no es troba en la situació que planteja la pregunta, per tant, no ha pogut percebre canvis en l'alumnat que ajudin a concloure les avantatges d'utilitzar l'educació emocional en els nens/es. No obstant, és important incidir en aquells participants que han percebut canvis positius en el seu alumnat després d'haver fet ús de l'educació emocional en el període de confinament. Especialment un 13% que respongué "més control dels impulsos", i un altre 13% que va respondre "millor relació amb els companys/es d'aula".

En relació amb l'objectiu **O.E.1.3-** Conèixer els efectes en l'alumnat de NO haver treballat l'educació emocional durant el confinament. Els resultats en aquest objectiu no són clars, ja que un percentatge elevat dels participants no es troba en la situació que planteja l'objectiu. I un 13% no ha percebut ningun dels canvis que es presenten a la pregunta número 13. Només un 4,3% afirma que l'alumnat es troba menys comunicatiu després del confinament i de no haver fet ús de l'educació emocional.

En relació amb l'objectiu **O.E.1.4-** Esbrinar si el docent considera que necessita formació específica per treballar l'educació emocional amb l'alumnat en una situació de confinament. Els resultats pertanyents a aquest objectiu mostren que tots els participants, menys un usuari, consideren que és necessària més formació en educació emocional per al personal docent.

En relació amb l'objectiu **O.G.1:** Analitzar si el docent de primària ha utilitzat l'educació emocional com a recurs per treballar amb l'alumnat de primària de les escoles de Catalunya durant el confinament de març a juny de 2020. Els resultats en aquest objectiu són dividits. El nombre de participants que va fer ús de l'educació emocional és més elevat enfront al nombre d'usuaris que no van treballar l'educació emocional. No obstant, la diferència entre un grup i l'altre és escassa, per tant no hi ha una conclusió clara.

8.2. Conclusions

En aquest apartat es presenten les limitacions, suggeriments i propostes de millora que presenta el present treball d'investigació, així com les perspectives de futur o prospectiva de la investigació.

Algunes conclusions extretes de les dades obtingudes:

- Encara hi ha docents que no fan ús de l'educació emocional amb el seu alumnat .
- Tenint en compte la situació excepcional viscuda els mesos de confinament sorprèn que no hi hagi un nombre més elevat de docents que utilitzés l'educació emocional per treballar amb els nens/es.
- El docent considera que és necessària més formació en educació emocional per als i les mestres de primària.
- El docent considera que és necessària més formació en educació emocional aplicada a les TIC per als i les mestres de primària.
- Els docents que van fer ús de l'educació emocional amb el seu alumnat sí que van percebre canvis positius en els nens/es, malgrat els resultats no presenten l'exactitud que s'esperava. No obstant, es pot concloure que utilitzar i treballar l'educació emocional sí que reporta resultats positius en l'alumnat.
- De la mateixa manera, el present estudi tampoc clarifica els canvis que s'han donat amb l'alumnat amb qui no es va fer ús de l'educació emocional durant l'etapa de confinament.
- Un 60,9% del professional enquestat no està tractant el mateix alumnat que durant els mesos de març a juny de 2020. D'aquesta manera, tant si es va fer ús, o no, de l'educació emocional amb l'alumnat durant els mesos de confinament, no és possible determinar si hi ha hagut canvis.
- No es pot determinar si hi ha patrons d'ús de l'educació emocional entre el docent de les escoles públiques, privades i concertades del territori català. El 91,3% del professional enquestat exerceix la seva professió al sector públic.
- Un 73,9% dels participants de la investigació són menors de 35 anys. Per tant, un percentatge elevat de les dades obtingudes al qüestionari mostren l'opinió dels professionals d'aquesta franja d'edat.
- Un 43,5% de l'enquestat no va fer ús de l'educació emocional perquè no li va resultar possible aplicar-ho o no posseïa de les eines per fer-ho.

8.3. Limitacions, suggeriments i propostes de millora

- L'estudi d'investigació no ha pogut arribar al nombre de participants que s'esperava en un primer moment degut a que molts usuaris no han respòs el qüestionari perquè no estaven d'acord en haver de compartir el seu nom i DNI per al treball d'investigació. Aquest fet, ha alentit el procediment de recollida d'informació, ja que s'ha hagut de fer una recerca més intensiva per tal d'arribar a un mínim nombre de participants per a la investigació.
- Hauria estat interessant indagar molt més en quins van ser els motius concrets pels quals el docent no va utilitzar l'educació emocional amb el seu alumnat. Tampoc hi ha resultats molt concloents respecte a la pregunta 13 del qüestionari. Estaria bé saber millor quin són els efectes negatius de no treballar l'educació emocional en l'alumnat, però potser aquests són més perceptibles a llarg termini. Un 60,9% dels enquestats no està tractant amb el mateix alumnat que durant el període de confinament, per tant, és difícil saber els canvis que ha pogut experimentar aquest alumnat després del confinament.
- L'estudi pretenia veure una realitat més àmplia i no centrar-se només en una escola. En aquest sentit hi ha aspectes positius i aspectes negatius. Centrar-se en una escola en concret permet analitzar i aprofundir més detalladament en aquell centre. En canvi, fer un estudi més general et dona una visió més àmplia de la realitat.

8.4. Perspectives de futur o prospectiva de la investigació

- D'aquest estudi d'investigació hi ha dues dades que permeten fer una afirmació clara. El docent de primària considera que és necessària més formació en educació emocional per als i les mestres de primària. A més, manifesta la necessitat que aquesta formació sigui aplicada a les TIC. Això demostra que el període de confinament domiciliari ha posat de manifest, ara més que mai, la importància de les tecnologies de la informació i la comunicació com a nous models d'ensenyament. Per tant, el docent manifesta la exigència que es continuï formant en TIC. Només un docent preparat i amb les eines i recursos adients, pot ajudar a l'alumnat, i pot fer front a les adversitat que es presentin.
- Aquest treball de recerca també dona peu a un nou treball d'investigació. Concretament, en el disseny d'una formació de professorat sobre educació emocional, amb l'opció que sigui aplicada a les TIC.

- D'altra banda, les dades obtingudes referents a l'ús que fan els docents de l'educació emocional amb el seu alumnat, deixen en constància que, malgrat el camí que ha recorregut l'educació emocional en les últimes dècades, i la importància que se li dona cada cop més per part dels diferents agents educatius, encara és necessària més implicació per tal que gaudeixi de l'estatus que li pertoca. Aquest objectiu només és possible aconseguir-lo amb més formació específica relacionada amb educació emocional.
- Seguidament, aquest estudi no determina amb exactitud quines són les millores que es donen amb aquell alumnat amb qui s'utilitzà l'educació emocional de març a juny de 2020. Els docents que han participat de la present investigació no tots han continuat tractant amb el mateix alumnat que durant els mesos de confinament. Aquest fet, dificulta concloure si es van produir millores gràcies a la utilització de l'educació emocional o no. Un estudi d'investigació centrat en analitzar a un mateix grup d'alumnes abans, durant i després d'utilitzar amb ells l'educació emocional, ajudaria a donar més llum sobre aquest aspecte.
- En línies de futur, també es contempen avenirs treballs de recerca per investigar si s'observen diferències pel que fa a la utilització de l'educació emocional entre el docent de les escoles públiques, privades i concertades de Catalunya.
- I finalment, seguint aquesta mateixa línia, també es proposen investigacions per examinar si es detecten divergències, pel que fa a l'ús de l'educació emocional, entre el docent funcionari o interí/substitut. Així com analitzar si aquestes diferències també són observables entre el docent tutor i el docent especialista de primària.

9. Bibliografia i Webgrafia

- Aclariment per als centres públics de titularitat del Departament d'Educació en el curs 2020-2021 de 30 de juliol de 2020. Secretaria de Polítiques Educatives. Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Recuperat de: <https://documents.espai.educacio.gencat.cat/IPCNormativa/DisposicionsInternes/Aclariments-pla-organitzacio-centres-Departament-curs-2020-2021.pdf>
- Agulló, M.J; Filella, G; García, E; López, È; Bisquerra, R. (coord.) (2010). *La educación emocional en la práctica*. Cuadernos de Educación 60. Horsori Editorial, S.L. ISBN: 978-849610875-2.
- Arcas, M; &Segura, M. (2003). *Educación de las emociones y los sentimientos. Introducción práctica al complejo mundo de los sentimientos*. Narcea, S.A. de Ediciones. Educación Hoy. ISBN: 84-277-1417-3.
- Baelo, R; &Cantón, I. (2009). Las tecnologías de la información y la comunicación en la educación superior. Estudio descriptivo y de revisión. Revista iberoamericana de educación. Recuperat de: <https://rieoei.org/RIE/article/view/1965>
- Bach, E; &Darder, P. (2002). *Sedúcete para seducir: Vivir y educar las emociones*. Ediciones Paidós; 5 edición. ISBN-13: 978-8449312526.
- Bach, Eva. Institució Familiar. 6 de maig de 2020. El confinament amb ulls d'infant i d'adolescent. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=wQMPPhDCfC3E&t=1308s>
- Bisquerra, R; & Mateo, A. (2019). *Competencias emocionales para un cambio de paradigma en educación*. Cuadernos de Educación 91. Horsori Editorial, S.L. ISBN: 978-84-949857-4-4.
- Bisquerra, R. (coord.) (2011). *Educación Emocional. Propuestas para educadores y familias. Aprende a ser. Educación en valores*. Editorial Desclée de Brouwer, S.A. ISBN: 978-84-330-2510-4.
- Bisquerra, R. (2006). *Educación emocional y bienestar*. Colección educación emocional. Praxis. Grupo WoltersKluwer. ISBN: 978-84-7197-876-9.
- Bisquerra, R; Pérez, J.C; García, E. (2015). *Inteligencia emocional en educación*. Editorial Síntesis, S.A. ISBN: 978-84-9077-07-8-8.

- Bisquerra, R. (2009). *Psicopedagogía de las emociones*. Editorial Síntesis, S.A.
- Carpaena, A. (2003). *Educació socioemocional a l'etapa de primària: materials pràctics i de reflexió*. Editorial Octaedro, S.L. ISBN: 978-8480636063.
- Decret 119/2015, d'ordenació dels ensenyaments d'Educació Primària. Departament d'Ensenyament. Recuperat de: <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6900/1431926.pdf>
- Decret-llei 21/2020 del 9 de juny, on es van incloure les mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per a fer front a l'emergència ocasionada pel COVID-19. Recuperat de: https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2020/06/10/pdfs/BOE-A-2020-5895-C.pdf
- Delors, J; et al. (1996). *La educación encierra un tesoro*. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la Educación para el siglo XXI. Madrid: Santillana-Unesco.
- De Puig, I. (2003). *Persensar: percebre, sentir i pensar*. Eumo editorial. ISBN 84-9766-008-0.
- Escudero, J. M., Martínez-Domínguez, B., & Nieto, J. M. (2018). *Las TIC en la formación continua del profesorado en el contexto español: ICT in continuing teacher training in the Spanish context*. Ministerio de Educación.
- Fàbregues S., Meneses J., Rodríguez-Gómez D. i Paré, M-H. (2016). *Técnicas de investigación social y educativa*. Universitat Oberta de Catalunya.
- Fernández-Abascal, E.G; i Palermo, F. (1999). *Emociones y salud*. Barcelona: Ariel. ISBN: 9788434408814.
- Goleman, D. (1995). *Inteligencia Emocional*. Editorial Kairos. ISBN:9788472453715.
- IFMB (Informe Fundación Marcelino Botín). (2008). *Educación emocional y social. Análisis internacional*. Santander: Fundación Marcelino Botín.
- Informe en relació amb les mesures que s'aplicaran per l'obertura dels centres escolars de 24 d'agost de 2020. Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Recuperat de: <https://documents.espai.educacio.gencat.cat/IPCNormativa/DisposicionsInternes/Informe-obertura-centres.pdf>

Informe de la Inspecció d'Educació sobre l'aplicació del Suport Escolar Personalitzat (SEP) en una mostra de centres públics de primària Curs 2015-2016. Document núm. 33. Inspecció d'Educació. Juliol de 2016. Recuperat de: <http://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/inspeccio-educacio/estudis/suport-escolar-personalitzat.pdf>

Instruccions per al curs 2020-2021 dels centres educatius de Catalunya de 30 de juny de 2020. Secretaria de Polítiques Educatives. Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Recuperat de: <https://documents.espai.educacio.gencat.cat/IPCNormativa/DisposicionsInterne/s/Instruccions-curs-2020-2021.pdf>

Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. Boletín Oficial del Estado. Recuperat de: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2006/BOE-A-2006-7899-consolidado.pdf>

Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'Educació a Catalunya. Generalitat de Catalunya. Recuperat de: http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/normativa/normativa-educacio/lec_12_2009.pdf

Llei 14 /2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (DOGC núm. 5641, de 2.6.2010). Recuperat de: <https://www.parlament.cat/document/nom/TL115.pdf>

Malbernat, L.R. (2010). Tecnologías educativas e innovación en la Universidad. Mar del Plata. Domingo,29 de noviembre de 2020. Recuperat de: <http://www.lacapitalmdp.com/noticias/La-Ciudad/2010/12/27/168009.htm>

Marina, J.A. (2006). *Anatomía del miedo. Un tratado sobre la valentía*. EditorialAnagrama. Colección Argumentos. ISBN: 978-84-339-6250-8.

Mateo, J. (2000). La investigació ex-post-facto. A J. Mateo i C. Vidal (Ed.). *Mètodes d'investigació en educació*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.

O'Brien, S. &Broughton, F. (2007). *Introduction to Research Methodology for Specialists and Trainees*.3rd Edition, Kindle Edition.ISBN: 978-1107699472.

Ordre ENS/164/2016, de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària.

Disposicions. Departament d'Ensenyament. Recuperat de:
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7148/1508505.pdf>

Peletier, C. (2020). Las nuevas tecnologías en tiempos del COVID-19. Orkestra. Instituto Vasco de Competitividad. Fundación Deusto. 14 de maig de 2020. Recuperat de: <https://www.orquestra.deusto.es/es/actualidad/noticias-eventos/beyondcompetitiveness/1961-nuevas-tecnologias-en-tiempos-del-covid-19>

Pérez, E. & Cardona, C. (2004). *Desarrollo de propuestas de investigación en las ciencias de la salud*. San Juan: Universidad de Puerto Rico. ISBN: 978-0847701506.

Pla d'actuació per al curs 2020-2021 per a centres educatius en el marc de la pandèmia, de 3 de juliol de 2020. Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Recuperat de: <https://govern.cat/govern/docs/2020/07/03/15/51/965e6446-517c-48af-9cbf-6de670ab3c7a.pdf>

Protocol de gestió de casos covid-19 als centres educatius de 9 de setembre de 2020. Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Recuperat de: <https://secundaria.info/portal/recurs/Protocol-Gestio-casos-rev.pdf>

Raffino, M.A. (2020). "Estadística Inferencial". Última edició: 26 de juny de 2020. Consultat: 28 de novembre de 2020. Recuperat de: <https://concepto.de/estadistica-inferencial/>

Reményi, D. Swan, N. & Van Den, B. (2011). *Ethics Protocols and Research Ethics Committees*. ACPIIL Publisher. ISBN-13: 978-1906638993.

Reial Decret-Llei 11/2020, de 31 de març, pel que s'adopten mesures urgents complementaries en l'àmbit social i econòmic per a fer front al COVID-19. Recuperat de: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2020/BOE-A-2020-4208-consolidado.pdf>

Resolució de 21 de juliol de 2020, per la qual s'aproven els documents per a l'organització i la gestió dels centres, i les directrius per a l'organització i la gestió dels serveis educatius per al curs 2020-2021. Departament d'Educació. Recuperat de:

https://www.sindicat.net/media/main/uploads/2020/07/21/resolucio_doigc_20_2_1.pdf

Rodríguez-Gómez, D. (2019). El projecte d'investigació. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya. PID_00259400.

Sánchez, C. (1997): «Dilemas éticos de la investigación educativa», en Revista de Educación, 312; 271-280.

Segura, M (2009). Recursos para la innovación de la enseñanza y el aprendizaje en Educación Superior en España: Portafolios y *Web*-didáctica. Recuperat de: <https://rieoei.org/historico/deloslectores/4405Martinez.pdf>

Tipus de centres. Departament d'Educació. Gencat. Recuperat de: <http://educacio.gencat.cat/ca/arees-actuacio/centres-serveis-educatius/centres/tipus-centres/>

Valero, S. (2019). L'informe d'investigació. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya. PID_00259399.

ANNEXOS

Annex 1. Estratègies de recollida d'informació

Taula 8

Relació entre els objectius, instruments i preguntes.

O.G.	O.E.	INSTRUMENTS	PREGUNTES
1: Analitzar si el docent de primària ha utilitzat l'educació emocional com a recurs per treballar amb l'alumnat de primària de les escoles de Catalunya durant el confinament de març a juny de 2020.	1.1: Analitzar els factors que han determinat que el professional docent hagi utilitzat, o no, l'educació emocional amb l'alumnat durant el confinament.	Qüestionari	7- Durant l'estat de confinament de març a juny de 2020 va fer ús de l'educació emocional amb els seus alumnes? 8- Per quin motiu no va utilitzar l'educació emocional amb els seus alumnes?
	1.2: Conèixer els resultats en l'alumnat d'haver treballat l'educació emocional durant el confinament.	Qüestionari	11- En cas d'haver utilitzat l'educació emocional amb l'alumnat durant el període de confinament, com considera que van respondre els alumnes? 12- Si va treballar l'educació emocional a l'època de

		confinament i segueix tenint els mateixos alumnes aquest curs 2020/2021, ha percebut, en general, alguns d'aquests canvis en els nens/es?
1.3: Conèixer els efectes en l'alumnat de NO haver treballat l'educació emocional durant el confinament.	Qüestionari	13- Si NO va treballar l'educació emocional a l'etapa de confinament i segueix tenint els mateixos alumnes aquest curs 2020/2021, ha percebut, en general, algun d'aquests canvis en els nens/es?
1.4: Esbrinar si el docent considera que necessita formació específica per treballar l'educació emocional amb l'alumnat en una situació de confinament.	Qüestionari	9- Considera que és necessària més formació en educació emocional per al professional docent? 10- Considera que és necessària més formació en educació emocional aplicada

a les TIC per al
professional
docent?

Nota: Elaboració pròpia.

Annex 2. Instrument de recollida d'informació

Enllaç qüestionari: <https://forms.gle/3VMJcKw9kZemUBvj9>

Transcripció qüestionari:

L'educació emocional durant l'escola confinada - Investigació sobre la utilització de l'educació emocional per part del docent de primària amb l'alumnat dels centres de Catalunya durant el confinament de març a juny de 2020

L'estat de confinament ciutadà de la primera meitat de 2020 a causa de la crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha suposat una esferida emocional per a la ciutadania. Adults i gent gran han patit un impacte psicològic, però també infants i adolescents en edat d'escolarització.

Aquesta situació excepcional condueix a preguntar sobre l'estat emocional de l'alumnat dels centres educatius del territori català, i quin rol ha jugat l'educació emocional en el procés d'ensenyament-aprenentatge i acompanyament telemàtic.

L'objectiu d'aquest qüestionari és conèixer els factors que han determinat que el professional docent hagi utilitzat, o no, l'educació emocional amb l'alumnat durant el confinament, i quins resultats i/o efectes se'n poden observar en aquests. Així com esbrinar si el docent considera que necessita formació específica per treballar l'educació emocional amb l'alumnat en una situació de confinament.

Aquest qüestionari forma part d'un treball de recerca del Màster de Psicopedagogia de la Universitat Oberta de Catalunya. En cap moment es farà un ús incorrecte de la informació descoberta i les dades personals quedaran protegides.

El qüestionari té una durada aproximada de 2 minuts.

Gràcies per la vostra participació.

- Nom del participant:
  - DNI:
  - Edat:
    - Menys de 25 anys
    - De 25 a 35 anys
    - De 36 a 45 anys
    - Més de 45 anys
  - Situació actual:
    - Funcionari/a de primària
    - Interí/na – substitut/a de primària
1. Durant el confinament de març a juny de 2020 vostè estava treballant de:
    - Tutor/a de primària
    - Mestre/a especialista
  2. El centre on treballava era:
    - Públic
    - Privat
    - Concertat
  3. Població del centre:
  4. A quin cicle impartia classe durant els mesos de confinament de març a juny de 2020?
    - Cicle Inicial
    - Cicle Mitjà
    - Cicle Superior
    - Més d'un cicle

5. Està treballant al mateix centre aquest curs 2020-2021?
  - Sí
  - No
6. Està tractant amb els mateixos alumnes que en el període de març a juny de 2020?
  - Sí
  - No
7. Durant el període de confinament de març a juny de 2020 va fer ús de l'educació emocional amb els seus alumnes?
  - Sí
  - No
8. Per quin motiu no va utilitzar l'educació emocional amb els seus alumnes? (pot escollir més d'una opció)
  - No vaig contemplar-ho
  - No em va resultar possible aplicar-ho amb els meus alumnes
  - No posseïa de les eines o els recursos adients per treballar l'educació emocional telemàticament
  - Sí que vaig fer ús de l'educació emocional
  - Altra
9. Considera que és necessària més formació en educació emocional per al professional docent?
  - Sí
  - No
10. Considera que és necessària més formació en educació emocional aplicada a les TIC per al professional docent?
  - Sí

- No
11. En cas d'haver utilitzat l'educació emocional amb l'alumnat durant el període de confinament, com considera que van respondre els alumnes?
- Positivament
  - No hi va haver una resposta clara
  - No vaig fer ús de l'educació emocional
  - Altra
12. Si va treballar l'educació emocional a l'època de confinament i segueix tenint els mateixos alumnes aquest curs 2020/2021, ha percebut, en general, algun d'aquests canvis en els nens/es? (pot escollir més d'una opció)
- Més comunicatius
  - Menys agressivitat
  - Més creatius
  - Un millor estat d'ànim
  - Un millor control de l'estrès
  - Un millor control dels impulsos
  - Menys ansietat
  - Millor relació amb els companys/es d'aula
  - No he percebut cap d'aquests canvis
  - No em trobo en la situació que planteja la pregunta
  - Altra
13. Si NO va treballar l'educació emocional a l'etapa de confinament i segueix tenint els mateixos alumnes aquest curs 2020/2021, ha percebut, en general, algun d'aquests canvis en els nens/es? (pot escollir més d'una opció)
- Menys comunicatius
  - Més agressivitat

- Menys creatius
- Pitjor estat d'ànim
- Menys control de l'estrès
- Menys control dels impulsos
- Més ansietat
- Pitjor relació amb els companys/es d'aula
- No he percebut ningú d'aquests canvis
- No em trobo en la situació que planteja la pregunta
- Altra